

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Infinitivy a infinitivní klauze ve španělštině
s ohledem na akvizici struktur**

Vedoucí práce: doc. Mgr. Miroslava Aurová, Ph.D.

Autor práce: Monika Šulková

Studijní obor: SJEMO

Ročník: 4.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích, dne 9. května 2022

Monika Šulková

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce, doc. Mgr. Miroslavě Aurové, Ph.D. za ochotnou spolupráci, připomínky a cennou odbornou pomoc a veškerý její čas, který mi věnovala.

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na infinitiv, jeho funkce ve větě a konstrukce, které infinitiv může tvořit. Práce je rozdělena na dvě části, tedy část teoretickou, která položí základní kámen pro část praktickou. Teoretická část má za úkol zopakovat neosobní tvary ve španělštině a konkrétně se zaměřuje na infinitiv a konstrukce, které se s infinitivem tvoří. V praktické části shrneme důležité poznatky z části teoretické a zaměříme se na samotný cíl této bakalářské práce. Cílem této práce je navrhnout anotační systém pro pozdější využití při analýze prací v žákovském korpusu, následně jeho otestování na několika žákovských pracích. Práce je doplněna tabulkou s přehledem očekávaných znalostí týkajících se infinitivu na různých jazykových úrovních dle Plan Curricular de Instituto Cervantes (PCIC).

KLÍČOVÁ SLOVA

infinitiv; syntax; akvizice; žákovské korpusy; španělština; čeština.

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on the infinitive, its function in the sentence and the construction that the infinitive can form. The thesis is divided into two parts, firstly, the theoretical part, which builds the theoretical foundation for the practical part. The theoretical part aims to repeat impersonal forms in Spanish and specifically focuses on the infinitive and the constructions that are formed with the infinitive. In the practical part we summarize important points from the theoretical part and we are going to focus on the very goal of this bachelor thesis. The aim of this work is to design an annotation system for later use in the analysis of works in the student corpus, followed by its testing on several student works. The work is supplemented by a table with an overview of expected knowledge about the infinitive at different language levels according to the Plan Curricular de Instituto Cervantes (PCIC).

KEY WORDS

infinitive; syntax; acquisition; learners corpora; Spanish; Czech.

Obsah

ÚVOD	6
1 OBECNÉ CHARAKTERISTIKY	8
1.1 NEOSOBNÍ SLOVESNÉ TVARY	8
1.1.1 <i>Podobnosti či rozdíly neosobních tvarů</i>	8
1.2 INFINITIV	9
2 FUNKCE INFINITIVU.....	11
2.1 VĚTNĚ-ČLENSKÁ FUNKCE INFINITIVU	11
2.1.1 <i>Jmenné příznaky infinitivu</i>	11
2.1.2 <i>Slovesné příznaky infinitivu</i>	12
2.2 INFINITIV JAKO VĚTNÝ EKVIVALENT.....	15
2.3 INFINITIV VE SLOŽENÝCH PŘÍSUDCÍCH	17
2.4 INFINITIV V OPISNÝCH SLOVESNÝCH VAZBÁCH	19
2.4.1 <i>Dělení opisných slovesných vazeb</i>	22
2.4.2 <i>Významy opisných slovesných vazeb</i>	22
2.4.3 <i>Další pojetí dělení opisných slovesných vazeb</i>	25
2.5 INFINITIVNÍ VAZBY PRO VYJÁDŘENÍ SUBORDINACE	33
2.5.1 <i>Tautosubjektové infinitivní konstrukce</i>	33
2.5.2 <i>Heterosubjektové infinitivní konstrukce</i>	34
2.5.3 <i>Infinitivy absolutní</i>	34
3 PRAKTICKÁ ČÁST	36
3.1 SHRNUTÍ CHARAKTERISTIK INFINITIVU	36
3.2 ANOTAČNÍ STRUKTURA Z HLEDISKA JAZYKOVÉHO SYSTÉMU	40
3.3 POPIS PŘEDPOKLÁDANÝCH ZNALOSTÍ Z HLEDISKA PCIC.....	41
3.4 ANOTAČNÍ STRUKTURA Z HLEDISKA PŘÍPADNÝCH CHYB	46
ZÁVĚR	48
RESUMEN.....	50
SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	52
PŘÍLOHY.....	54

Úvod

Zamyslíme-li se nad skutečností, jak se lidé liší od ostatních živočichů a ostatně také lidé sami od sebe, rozhodně můžeme říci, že jedním z aspektů je jazyk a schopnost mluvit. Při výběru podnětu pro moji bakalářskou práci neboli jednou z dílčích zkoušek na závěr mého studia, jsem věděla, že je třeba vyjádřit svoji lásku k jazyku ke které mi Jihočeská univerzita jistě dopomohla. Po dobu mého studia jsem si vybudovala zvláště pevný vztah zejména ke španělskému jazyku, mou osobní otázkou zůstává, zda to zapříčinilo studium na univerzitě samé, či mé působení na univerzitě zahraniční. Tento prostý důvod mě dovedl k vypracování bakalářské práce zaměřené na infinitivy a jeho výskyt v různých konstrukcích.

Infinitiv a infinitivní konstrukce využíváme jak v češtině, tak v jiných jazycích na denní bázi při pouhé verbální komunikaci, psaní či čtení. Možná si jeho frekventované užití už ani neuvědomujeme. Zdá se nám, že infinitiv dokonale ovládáme a v této problematice se nemůže objevit nic, co by nás překvapilo. Opak je ale pravdou a dle mého názoru se v případě infinitivů a infinitivních konstrukcí objevuje řada pravidel, které by mnoho lidí minimálně překvapily. Důvodem možná zůstává, že jazyk se neustále mění a potřeba lidí vyjádřit se stále roste, možná díky novodobým technologiím či sociálním sítím.

Ve své práci se snažím představit a stručně shrnout teoretický základ týkající se infinitivu a infinitivních konstrukcí v různých pojetích mnou využitých zdrojů. Zejména se opírám o publikace Leonarda Gómeze Torrega – Gramática didáctica del español, Emilia Alarcose Lloracha – Gramática de la lengua española, Julia Borrega Nieta – Gramática de referencia para la enseñanza de español a Moderní gramatiku španělštiny od Valeria Báeze San José a kolektivu. Svou bakalářskou práci rozdělují do dvou částí – na část teoretickou a praktickou. Úkolem teoretické části je pojednat o odlišných názorech na tuto problematiku a stručně shrnout základní informace týkající se infinitivu. Konkrétněji jeho tvoření, různé funkce, které infinitiv ve větě může plnit, jeho funkce v opisných slovesných vazbách a vazby které tvoří za cílem vyjádření subordinace.

Praktická část pokračuje analýzou všech referenčních jazykových úrovní dle Studijního plánu Institutu Cervantes (PCIC). Analyzuji zde všechny znalosti, které se týkají dané problematiky, tedy infinitivu a jeho funkce v různých konstrukcích. Zabývám se úrovněmi A1, A2, B1, B2, C1 a C2. Za tímto účelem vytvořím přehlednou tabulku, jejímž podkladem bude právě PCIC a na jejímž základě postavím teoretický fundament

pro praktickou část. Jistě nejvíce informací týkajících se infinitivů student španělského jazyka nasbírání mezi úrovní A2 – B2. Na principu těchto teoretických znalostí navrhnu anotační systém z hlediska možných chyb studentů, kteří se věnují studiu španělštiny. Dalším anotačním systémem, který bude představen, je anotační systém z hlediska jazykového systému.

Tato práce může být nadále využita s různými záměry. Hlavním využitím by jistě byl podklad a inspirace k vytvoření anotačního systému pro indikaci chyb v žákovských korpusech. Mimo jiné, může být využita ke studiu problematiky, na kterou je zaměřena, jelikož poskytuje stručný výklad několika pojetí již zmíněných autorů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 Obecné charakteristiky

1.1 Neosobní slovesné tvary

Infinitiv, gerundium (přechodník) a participium (příčestí) řadíme dle tradiční španělské gramatiky do kategorie neosobních forem sloves (Zavadil 2010, s. 187). Pojmenování „neosobní“ znamená, že tyto tvary nevyjadřují osobu a číslo, jak je u sloves obvyklé (Veselá, Reska, Ješek 2004, s. 15). Lexikálně však pojmenovávají procesy, což je se slovesy sblížuje (Zavadil 2010, s. 187). Výše zmíněné tvary mají sice predikační sémantiku, ale chybí jim predikační forma, která je vyjádřena slovesnými kategoriemi. Tím se přibližují k neslovesným prostředkům: infinitiv k substantivu (1a), gerundium k adverbiu (1b) a participium k adjektivu (1c). Důležitým poznatkem tedy je, že nemohou tvořit věty, pouze fráze (Veselá, Reska, Ješek 2004, s. 15).

- (1) a. *Hacer la comida.* (infinitiv)
- b. *Escribiendo una carta.* (gerundium)
- c. *Hecho el programa.* (participium)

1.1.1 Podobnosti či rozdíly neosobních tvarů

Neosobní tvary sloves (také nesklonované) jsou oproti konjugovaným formám verbálního paradigmatu odlišné v tom, že postrádají morfémy osoby a času, jak již bylo naznačeno výše. Na syntaktické úrovni je to zbavuje hned dvou možností – na jedné straně nedokážou navázat konkordanční vztahy s podmětem (tedy shoda s podmětem) a na straně druhé nemohou sami o sobě vyjádřit konkrétní časový údaj. Z toho plyne nemožnost vytváření samostatných vět – až na výjimky. To je také hlavní důvod, proč infinitivy bývají doprovázeny pomocným slovesem v případě perifráze, či řídicím slovesem.

Kromě společných rysů, které neosobní tvary jistě mají, existují specifické znaky, které staví infinitiv do opozice vůči gerundiím a participiím. Co se týče této problematiky, gramatici poukázali na dvě osy rozdílnosti. První osa časově–aspektuální (časově–vidové) povahy a druhá funkčně–kategoriální povahy. Na první ze zmíněných os je prakticky jednomyslný názor – infinitivy jsou neutrální tvary, které zaujímají pozici mezi perfektivním významem participií a durativním významem gerundií. Spíše tedy mluvíme o aspektovém měřítku nežli

přísně časovém, které nám pomáhá stanovit relevantní rozdíly mezi neosobními formami (Bosque 1999, s. 2201).

1.2 Infinitiv

Infinitiv je neurčitý slovesný tvar s dějovým významem, který pojmenovává proces bezpříznakově co do průběhu, čímž připomíná deverbativní podstatné jméno. Ve větě také skutečně plní funkci syntaktického substantiva, tj. obsazuje pozice obvyklé pro substantivum (Zavadil 2010, s. 187).

Infinitiv se tvoří typickým zakončením – *r*, které se připojuje na kořen prostřednictvím tematického vokálu. V závislosti na konjugaci, ve které se dané sloveso nachází, se tato samohláska může lišit (Gómez Torrego, s. 136). Španělština rozeznává tři takové souhlásky:

(2) a. **-a-** → verbos de la 1.^a conjugación. Příklady:

cant-a-r *reg-a-r* *salud-a-r*

b. **-e-** → verbos de la 2.^a conjugación. Příklady:

crec-e-r *com-e-r* *le-e-r*

c. **-i-** → verbos de 3.^a le conjugación. Příklady:

part-i-r *divid-i-r* *sal-i-r*

Dle Černého (2008, s. 135) má španělský infinitiv dvě formy, a to jednoduchý infinitiv a složený infinitiv (*infinitiv pomocného slovesa haber + participium*). Obvykle jsou infinitivy nekompatibilní s vlastními morfémy sloves, až na výjimku vyjadřování předčasnosti. Již zmíněný složený infinitiv může ve španělštině nést znak minulého času, zatímco tvar jednoduchý neoznačuje žádnou z gramatických kategorií.

(3) a. *Dormir era un placer.* (infinitiv jednoduchý)

b. *Por haber salido tú, me he tenido que quedar en casa.* (infinitiv složený)

Jak již bylo zmíněno výše, jednoduchý infinitiv neoznačuje žádné morfologické kategorie (osoba, číslo atd.) a také je neutrální i z časového hlediska. Dle Černého (2008, s. 136) lze tedy říct, že reprezentují především lexikální význam, zatímco jejich gramatický význam se blíží nule. Právě z tohoto důvodu lze infinitiv jednoduchý výborně využít ve slovesných vazbách (*nos dio a entender*) a slovesných perifrázích (slovesných

vazbách opisných) *se puso a correr*, kde gramatické kategorie mají na starosti polopomocná slovesa.

V případě složeného infinitivu se Gómez Torrego (1998, s. 136) mimo schopnost vyjadřovat minulost zaměřuje na možnost využití tohoto typu infinitivu v apelativních funkcích. Konkrétněji v případě rekriminace čili vyčítání nebo obviňování ze strany mluvčího k posluchači z důvodu nevykonání něčeho co mělo být vykonáno:

- (4) a. *Me hubiera gustado ir con vosotros.*
- b. *¡Pues haberlo dicho!*

Jako nepříznačový tvar je infinitiv nicméně schopen nahradit tvary příznačové: zde však záleží na kontextu, jak ukazuje příklad č. 5, kde informace jasně naznačuje, že se jedná o rozkaz.

- (5) *¡A callar!*

Gili Gaya (1980, s. 186) také uvádí, že podle některých teorií infinitiv odpovídá primitivní formě slovesa, která byla vytvořena ve velmi vzdálené minulosti v primitivním jazyce. Z tohoto jazyka se později odvodily zbylé slovesné tvary (jako první samozřejmě přítomný čas, od něhož se odvodily slovesné kategorie osoby a čísla).

Další možná teorie, kterou Gili Gaya zmiňuje, hovoří o infinitivu jako o produktu vzniklém jakousi abstrakcí z osobních tvarů sloves. Jisté však je, že z pohledu kategorie způsobu se jedná o nepříznačový tvar, jelikož nemohou vyjadřovat rozkaz, hodnoty subjunktivu, podmínku, ani pouhou afirmaci – tedy kromě případů takzvaných apelativních funkcí, jako tomu bylo v příkladech (4) a (5).

2 Funkce infinitivu

2.1 Větně-členská funkce infinitivu

Obvykle se uvádí, že infinitiv může mít funkce jak verbální, tak nominální. Dle Gonzálese Hermosa a kolektivu autorů (1994, s. 141), jsou infinitivy jsou téměř zaměnitelné se substantivy. Z tohoto důvodu mohou mít své rozvíjející se větné členy a mohou vykonávat stejné funkce jako kterékoliv jiné substantivum. Nejprve se budeme věnovat substantivním funkcím infinitivu, později se v této kapitole zaměříme na společné funkce infinitivu se slovesy.

2.1.1 Jmenné příznaky infinitivu

Jak již bylo zmíněno výše, funkce infinitivu a substantiva se v některých případech shodují (6). Proto si můžeme všimnout, že i když infinitiv postrádá morfemické variace, jako jsou rod a číslo, přebírá výhradně rysy jednotného čísla (Alarcos Llorach, 1999 s. 143).

- (6) a. *Necesito descansar.* shodné s *Necesito descanso.*
b. *Le gusta comer.* shodné s *Le gusta la comida.*

González Hermoso a kolektiv autorů (1994, s. 141) uvádí tyto společné funkce infinitivu se substantivy, kdy infinitiv může mít větně-členskou funkci:

- (7) a. **Sujeto de una oración** (podmětu věty) **Leer abre la mente.**
b. **Atributo de una oración** (jmenné části přísudku) **Querer es poder.**
c. **Complemento de un verbo** (komplementu slovesa) **Se fue sin habérmelo dicho.**
d. **Complemento de un sustantivo** (komplementu substantiva) **Una máquina de escribir.**
e. **Complemento de un adjetivo** (komplementu adjektiva) **Fácil de hacer.**

Naproti tomu Gómez Torrego (1998, s. 136) uvádí podobné funkce, avšak mírně obsáhlejší, neboť specifikuje jednotlivé druhy komplementů:

- (8) a. **Sujeto** (podmět) – *Beber agua es muy sano.*
b. **Complemento directo** (předmět) – *No quiero comer.*
c. **Complemento circunstancial** (příslovečné určení) – *Se fue sin comer.*
d. **Complemento de régimen** (předložkový předmět) – *Me dedico a escribir.*
e. **Modificador del nombre** (přívlastek) – *La razón de vivir.*
f. **Modificador del adjetivo** (přívlastek neshodný) – *Capaz de aguantar.*

g. **Modificador del adverbio** (komplement adverbia) – *Lejos de quejarse*.

V těchto případech infinitiv funguje jako jakékoliv jiné substantivum. Další možné funkce společné se substantivy uvádí Gili Gaya (1980, s. 187). Zaprvé, infinitivy mohou nést determinanty a modifikátory, jak ukáže příklad (9a). Za druhé, některé infinitivy jsou schopny stát se pravými substantivy s opozicí čísla (9b-c).

- (9) a. *El dulce lamentar de dos pastores.*
b. *el deber – povinnost / los deberes – domácí úkol*
c. *el andar – chůze / los andares - procházka*

Z uvedených příkladů vyplývá, že díky společným funkcím se substantivy mohou infinitivy pro zdůraznění jejich charakteristiky substantiva přijmout člen. Když se toto použití stane častým, infinitiv se stává skutečným podstatným jménem, které se může lišit v čísle. (Alarcos Llorach, 1999 s. 143)

V tomto případě se tedy jedná o takzvanou substantivizaci infinitivů (10a). Jako poslední společnou charakteristiku infinitivu a substantiva, o které Gómez Torrego hovoří, je, že některým infinitivům mohou předcházet předložky (10b-d).

- (10) a. *El toser es síntoma de gripe.*
b. *Al arrancar, el coche hizo un ruido extraño.*
c. *Por no hablar, no le dieron el regalo.*
d. *De saberlo, hubiera venido.*

2.1.2 Slovesné příznaky infinitivu

Jak již bylo vyjádřeno výše, infinitivy mají společné rysy nejen s podstatnými jmény, ale také se slovesy. Zavadil (2010, s. 190) ve své publikaci o této problematice poznamenává, že od vlastních lexikálních podstatných jmen se infinitiv odlišuje především tím, že si podřizuje některé ryze slovesné rysy: Infinitiv může být rozvíjen morfologickým adverbium ve funkci příslovečného určení, také připouští vyjádření relativních vztahů současnosti a předčasnosti k procesu pojmenovanému slovesem ve finitním tvaru, dovoluje použití enklitických zájmen, uznává pasivní tvary a konečně, může se spojovat se syntaktickým substantivem jakožto podmětem polopredikační konstrukce, kde funguje jako kondenzor, a to buď v konstrukci vázané, nebo v konstrukci absolutní. Při tom zaujímá syntaktické pozice obvyklé pro podstatné jméno (viz také Zavadil a Čermák 2010, s. 337-339).

Naproti tomu Gómez Torrego (1998, s. 137) přichází ve své knize s poněkud jasnějším a přístupnějším přehledem společných znaků se slovesy. Za ty považuje schopnost infinitivu ponechávat si komplementy slovesa:

- (11) a. **Předmět přímý** – *Comer verdura es bueno.*
- b. **Príslovečné určení** – *Comer bien es saludable.*
- c. **Předložkový předmět** – *Dedicarse a la escritura es interesante.*
- d. **Nepřímý předmět** – *Dar comida a los necesitados es una buena obra.*
- e. **Podmět** – *Al salir tú, se cayó la persiana.*

Další možné dělení charakteristických funkcí infinitivu jako slovesa uvádí Gili Gaya (1980, s. 188). Ten je ve své publikaci, co se týče společných znaků infinitivů a sloves, podstatně konkrétnější. Dle tohoto autora si infinitivy zachovávají následující slovesné znaky, aniž by ztratily jakékoliv substantivní vlastnosti.

V první řadě mohou vyjadřovat pasivní rod. Aby měla tato věta pasivní charakter, obecným pravidlem je, že musí přijmout sloveso v pasivu – v tomto případě sloveso *ser*, jak ukazuje příklad (12a). Avšak je možné se setkat s případy, kdy tyto věty mají pasivní význam i bez slovesa v pasivní formě (12b-c).

- (12) a. *Muchos codician ser estimados.*
- b. *Digno de alabar. = Digno de ser alabado.*
- c. *Río fácil de atravesar. = Río fácil de ser atravesado.*

Zadruhé, jednoduchý infinitiv vyjadřuje děj nedokonavý, složený označuje děje dokonavé. Pro příklad porovnejme dva infinitivy – *estudiar* a *haber estudiado*. V tomto případě nejde o vyjádření časové okolnosti (přítomnost – minulost), ale o aspekt akce vykonávané infinitivem. Použití jednoduchého nebo složeného infinitivu neoznačuje časovou okolnost ve smyslu minulost – přítomnost – budoucnost. V příkladu (13) jsou v obou větách použity infinitivy složené, přičemž v prvním případě lze interpretovat okolnost minulou (13a), kdežto ve druhém případě okolnost směřující do budoucnosti. Zásadní ale je, že složený infinitiv vyjadřuje aspektovost, tedy v obou případech jde o ukončení děje vyjádřeného složeným infinitivem před časem konjugovaného slovesa.

- (13) a. *Te premiaron por haber estudiado todo el curso anterior.* – Odměnili tě za to, že jsi prostudoval celý předchozí kurz (minulost).

b. *Si trabajas, te premiarán por haber estudiado.* – Pokud budeš pracovat, odmění tě za to, že jsi studoval (budoucnost).

Jak můžeme vidět, časový význam nezávisí na tvaru infinitivu. Na druhou stranu, pokud v obou větách nahradíme infinitiv složený za infinitiv jednoduchý – tedy za *estudiar* význam věty se upře na kontinuitu věty, ne na terminativnost, tedy konec děje. Protiklad jednoduchého a složeného infinitivu dokazuje pouze na aspektovou, nikoliv časovou povahu.

Zatřetí, Gili Gaya mluví o pozici zájmen u infinitivů. V dnešním jazyce se zájmena nachází v postpozici za infinitivem – *para satisfacernos* (ve středověkém jazyce bylo možné užívat proklizi zájmena před infinitivem – **para nos satisfacer*). V případě složeného infinitivu následuje zájmeno za slovesem *haber* (14a). Dále, enklitická zájmena mohou indikovat význam slovesa jak reciproční, tak reflexivní. Tato skutečnost nám udává další slovesnou kvalitu infinitivu, jak si lze všimnout v příkladu (14b-c). Zájmeno *se* zde může vyjadřovat neosobní význam (14d).

- (14) a. *Siento haberos molestado.*
b. *Voy a lavarme.*
c. *Le mandaron marcharse de allí.*
d. *El tutearse es prueba de confianza.*

Za čtvrté, substantivizované infinitivy připouštějí slovesnou konstrukci s příslovci. (15a-b). Dle Gili Gayi (1980, s. 189) by v jiných jazycích v těchto případech byla nezbytná substantivní konstrukce ekvivalentní ke španělskému – *un continuo temer, el bello despuntar de la aurora* s přídavnými jmény místo adverbii.

- (15) a. *Verás un siempre temer.*
b. *El despuntar bellamente la aurora.*

Za páté, infinitivy mohou nést podmět, a to jak vyjádřený, tak i nevyjádřený. V tomto smyslu mohou nastat následující čtyři případy. Podmět může zůstat nevyjádřený ve významu obecného, neurčitého charakteru, ať už kvůli svému neosobnímu charakteru nebo pro nezáměr vyjádřit jej (16a). Nevyjádřený podmět nesmí být nulový, neosobní, může být pouze nevyjádřený a koreferovat s podmětem (16b) nebo s předmětem konjugovaného slovesa (16c). Vyjádřený podmět u infinitivu obvykle nastupuje v situacích, kdy je odlišný od podmětu konjugovaného slovesa (16e). Dále může mít infinitiv vyjádřený logický podmět formou komplementu s předložkou *de* (16f).

- (16) a. *Querer es poder.*
 b. *Pelearnos hasta morir.*
 c. *Deseaban abandonar aquel país.*
 d. *Por no saber nada me sorprendieron.*
 e. *El dulce sonido de tu habla me certifica ser tú mi señora Melibea.*
 f. *El murmurar de las fuentes., El dulce lamentar de los pastores.*

Také je možné podmět vyjádřit prostřednictvím přivlastňovacího zájmena: *mi reír, su murmurar.*

Gili Gaya (1980, s. 190) se také zaměřuje na pozici podstatných jmen ve větách. Podotýká, že u vět, kde je podmět infinitivu vyjádřen, umístíme podmět za infinitiv (17a-b). Mimo jiné dodává, že umístění podmětu před infinitivem je také možné, avšak málo se tato možnost využívá (17c-d).

- (17) a. *Ser tú mi señora.* nikoliv **Mi señora ser tú.*
 b. *Salir el sol.* nikoliv **El sol salir.*
 c. *Por yo no saber nada me sorprendieron.*
 d. *Veía los barcos venir.*

Avšak nejdůležitějším poznatkem z těchto společných funkcí je fakt, že infinitiv ve funkci slovesa je jádrem infinitivních konstrukcí, ve kterých také figurují výše zmíněné komplementy. Tyto konstrukce jsou také ekvivalentní subordinovaným větám (větám podřadným) a budou detailněji popsány v jedné z následujících kapitol této práce.

2.2 Infinitiv jako větný ekvivalent

Větným ekvivalentem se obecně rozumí takový typ věty, který nenaplnuje typické rysy věty, tj. nevykazuje základní skladební dvojici. Infinitivy mohou vstupovat do takových konstrukcí s různou funkcí. Jak uvádí NGLÉ (2009, s. 1965, 26.2f), jedná se o skupinu nezávislých infinitivů. Ty tvoří tázací, zvolací či přací věty (*exhortativas*) jak ukazují uvedené příklady (18a-d).

- (18) a. *¡Haberte callado!*
 b. *¡A trabajar, jóvenes!*
 c. *¿Salir a estas horas?*
 d. *¡Decirme eso en mi cara!*

Tyto infinity se objevují ve slovesných syntagmatech. Informace, které infinitiv kvůli absenci gramatických ukazatelů neposkytuje, jsou v těchto případech vyjádřeny dalšími prvky – jako kontext, situace či verbální akt (2009, s. 2031, 26.14a).

NGLE (2009, s. 2033, 26.14f), se zvláště zmiňuje o větě *sin + infinitiv*, která jako koordinovaná exklamativní konstrukce v hovorové španělštině může vyjadřovat rozpor či odpor někomu (19a). Dále NGLE (2009, s. 2033, 26.14h) poukazuje na infinitivy užívající se ve zvolacích větách, které připouštějí mnoho různých výkladů významu. Mohou se vyskytovat ve zvolacích dvoučlenných atributivních větách (19b) (NGLE 2009, s. 2034, 26.14k). Dílčí přímé tázací věty infinitivu prezentují nejistotu či nerozhodnost mluvčího před nějakou budoucí akcí, která je považována za problematickou (19c-e). Jindy se infinitivy mohou použít při tvoření řečnických otázek (19f). Dále jistě stojí za zmínku, že otázky, které jsou konstruované s *por qué* a *para qué* obecně implikují, že mluvčí není spokojen s tím, co se dělá či dělat má (19g-h). Jinými slovy, tyto interogativní věty s infinitivem mohou vyjadřovat nějakou akci, kterou mluvčí považuje za proveditelnou či uskutečnitelnou (2009, s. 2034, 26.14 l). NGLE také dále uvádí, že úplné přímé tázací věty s infinitivem obvykle vyjadřují nedostatečnost jakési možnosti, která by mohla nastat (19j-k).

- (19) a. *¡Ha caído al agua, y tú sin enterarte!*
b. *¡Qué gusto poder estirar las piernas un rato!*
c. *¿Qué hacer en un caso así?*
d. *¿Cómo salir del atolladero?*
e. *¿A quién dirigirse?*
f. *¿Y qué decir de las sumas que percibe un funcionario por prohijar la introducción de un cuantioso contrabando?*
g. *¿Por qué indicar tanto tiempo a un asunto tan nimio?*
h. *Salgamos ya: ¿para qué esperar?*
i. *¿Por qué no tomar el camino de valle?*
j. *¿Impedir yo el duelo? Jamás.*
k. *¿Hacer tanto sacrificio por el decoro de un nombre?*

Z formálního hlediska se velká část exhorativních (imperativních) konstrukcí s infinitivem tvoří za pomoci předložkového infinitivu.

¡A correr, chicos!

¡A no tardar!

2.3 Infinitiv ve složených přísudcích

V následující kapitole bychom se rádi věnovali problematice týkající se infinitivů v rámci složených predikátů a později modálním slovesům v souvislosti s infinitivy. Infinitivy vstupující do komplexních predikátů s jakoukoliv funkcí, přičemž jejich význam může být navozen významem predikátu (konjugovaného slovesa). NGLE v tomto ohledu uvádí, že v závislosti na interpretaci z významu konjugovaného slovesa tak infinitiv může například označovat zvyklostní či charakterizující děje, vlastnosti či stavy (20a-b). Naproti tomu lze také využít infinitivu v rámci složeného predikátu ve významem odlišných větách, tedy epizodické či momentální stavy, jak si lze všimnout v příkladu (20c-d). V případě prvním tedy mluvíme o činech, jež definují něčí vkus, zatímco v tom druhém se jedná o dochvilné vjemy. Jak je možné z tohoto textu odvodit, skutečnost, že infinitiv může vyjadřovat obvyklé chování či momentální děj, je částečně určena predikátem, který doplňuje (NGLE 2009, s. 1976, 26.4 d).

- (20) a. *Me gusta ir al cine.*
b. *Me gusta irme de vacaciones.*
c. *Me apetece ir al cine.*
d. *Me apetece leer.*

NGLE (2009, s. 2140, 28.6a) tuto problematiku řadí do takzvaných perifrastických schémat, z nichž je infinitivní schéma to nejpočetnější. Obvykle rozlišujeme dva typy modální perifráze, tedy osobní či kořenné (*radical, root modals*) a impersonální neboli návrhové. První ze zmíněných druhů modality je osobě prisuzována ve vztahu k něčemu určitá způsobilost, schopnost, povinnost, vůle, dispozice či projev podobné povahy. V interpretaci epistemické modality je naopak některý stav věcí prezentován jako objektivně nutný, možný či pravděpodobný, dle mínění mluvčího. Obě interpretace lze vysvětlit na příkladu (21), kde lze chápat, že danému zloději byla odepřena určitá kapacita nebo schopnost (radikální modalita), nebo lze příklad chápat tak, že neexistuje možnost, že by takový zloděj vstoupil zmíněným způsobem. V následující tabulce jsou uvedeny příklady obou použití v různých modálních perifrázích.

- (21) *El ladrón no pudo entrar por la ventana.*

	SENTIDO EPISTÉMICO, IMPERSONAL O PROPOSICIONAL	SENTIDO RADICAL O PERSONAL
tener que + infinitiv	<i>Tiene que haber sido por el calor.</i>	<i>Tengo que trabajar esta tarde.</i>
deber (de) + infinitiv	<i>Deben de ser las dos.</i>	<i>Debes fijarte más.</i>
poder + infinitiv	<i>Aquí puede hacer mucho frío en invierno.</i>	<i>Puede hablar ruso sin dificultad.</i>
haber de + infinitiv	<i>Ha de ser el viento.</i>	<i>Has de repetir el ejercicio.</i>

Tabulka 1 - Základní složené predikáty (převzato z NGE 28.6e – s. 2141).

Vzhledem k tomu, že je radikální modalita predikována podmětem, radikální modální slovesa jsou neslučitelná s konstrukcemi, které modalitu postrádají nebo jejichž podmětům nejsou přisuzovány žádné schopnosti, dispozice nebo záměry. Jak si lze všimnout v příkladu (22a), zde je pouze rozpoznán epistemický neboli neosobní pocit moci (*ser posible*). Radikální modální slovesa ukládají svým subjektům určité sémantické podmínky, které se přidávají k těm, jaké ukládá infinitiv tvořící perifráze (22b). Pokud se tedy o sportovci říká, že dokáže zvednout tři sta kilo, je o něm předurčena určitá fyzická kapacita (*puede...*) vzhledem k určité akci (*...levantar trescientos kilos*). Naopak epistemická modalita je aplikována na výrokový obsah, takže neklade žádnou podmínku na gramatický předmět konstrukce, pokud tedy existuje (22c-d). Je také nutno dodat, že radikální modální slovesa jsou obecně orientována na budoucnost, kdy se závazky a přání vztahují k situacím perspektivní povahy (2009, s. 2141, 28.6 b-d).

- (22) a. *Puede hacer buen tiempo.*
 b. *Puede levantar trescientos kilos.*
 c. *Parece haber muchas dificultades.*
 d. *Puede ocurrir en cualquier momento.*

Pokud dojde ke spojení dvou modálních sloves za sebou, mohou být obě interpretována jako kmenová (= radikální) modální slovesa. Tato modální slovesa hovoří o povinnosti získat určitou dovednost či schopnost (23a). Dalším možným výkladem uvedeného příkladu je, že první modální sloveso je epistemické a druhé radikální (jelikož určitě musel přijít do kanceláře na čas). Na druhou stranu, není možné, aby se ve větě

vyskytoval nejprve modální způsob radikální a poté epistemický (23b). Jedna z dalších možných chyb, které se mohou studenti studující španělštinu dopouštět, může být fakt, že španělština netoleruje dvě po sobě jdoucí modální slovesa, která jsou interpretována jako epistemická (23c) (NGLE 2009, s. 2142, 28.6e, f).

- (23) a. *Tienes que poder estar en la oficina a las cuatro en punto.*
b. **El perro quiso deber de abrir la puerta.*
c. **Puede parecer hacer mucho frío, pero es solo una sensación.*

Další velkou skupinou výskytu infinitivu v rámci složených infinitivů jsou různé typy perifrází, tedy slovesných opisných vazeb, na které se zaměříme v následující kapitole přímo dedikované slovesným perifrázím.

2.4 Infinitiv v opisných slovesných vazbách

Na úvod této kapitoly považujeme za velice důležité objasnit odlišnou terminologii v gramatikách, na kterých se tato práce zakládá. Mnoho autorů si ve svých pracích pokládá otázku, zda jsou opisné slovesné vazby neboli *perífrasis verbales*, opravdu opisné slovesné vazby. Každý autor po zjištění nových faktů přichází zároveň i s novou terminologií. V tomto odstavci tedy stručně shrnujeme rozdíly terminologie ve zdrojích, o které jsme se opírali. Gómez Torrego v jedné ze svých publikací opisné slovesné vazby definuje jako syntetické konstrukce sestavené ze dvou nebo více sloves, za předpokladu, že jedno z nich je pomocné (*auxiliar*) a druhé hlavní (*auxiliado*), které se nutně musí objevit v neosobní formě (*infinitiv, gerundium či participium*) (Gómez Torrego 1998, s. 192). V jeho definici se setkáváme hned s několika pojmy, které nás odkazují na sloveso. Asi jedním z potenciálních problémů v pozdějším pojednání o teorii opisných slovesných vazeb v této kapitole bude činit *verbo auxiliar* neboli pomocné sloveso – dle definice Gómeze Torrega. Jiní autoři jako Báez San José a kol. (1999), Černý (2000) či Trup (1997) ve svých publikacích užívají odlišnou terminologii. Toto sloveso označují za polopomocné (*semiauxiliar*); důvodem zřejmě je, že zmíněné sloveso vždy neztrácí svůj lexikální význam, jako se například děje u vazby *empezar + infinitiv* (vazba vyjadřuje počátek děje, ale i přes to že jde o inchoativní slovesnou vazbu, nese si s sebou zároveň svůj původní význam plnovýznamového slovesa začít). Toto sloveso ve větách hraje významnou roli, jelikož nese všechny gramatické kategorie slovesa. Druhým slovesem, které Gómez Torrego ve své definici uvádí, je *verbo auxiliado*, tedy hlavní. Jak už bylo vyjádřeno výše, toto sloveso má podobu neurčitého slovesného tvaru. Obě slovesa jsou jádrem slovesného predikátu, tedy aby

opisná slovesná věta dávala smysl, musí se ve větě vyskytovat obě slovesa. Obě slovesa jsou v tomto případě nositeli syntaktické struktury. Ne vždy ale při spojení totožných sloves jde o opisnou vazbu, jak ukazuje Gómez Torrego na příkladu (24a) v kontrastu s (24b). V prvním příkladě je přísudkem věty celá opisná vazba *viene a costar*. Jinak je tomu u příkladu druhého, zde jsou jádra predikátu dvě – *viene* a *costar* (Gómez Torrego 1988, s. 13).

- (24) a. *Esto viene a costar unos mil euros.*
b. *Juan viene a estudiar a mi casa todos los días.*

Po terminologickém úvodu přistoupíme přímo k pojednání o opisných slovesných vazbách. K vyjádření odlišných dějů a situací obvykle nestačí pouze jedno sloveso, proto se mluvčí častokrát uchylují k využití opisných slovesných vazeb. Pod pojmem opisná slovesná vazba, ať už v češtině či španělštině, rozumíme spojení dvou či více sloves, tvořících pouze jeden predikát. Báez San José a kol. (1999, s. 192) se ve své publikaci zmiňují o vzniku těchto perifrází, kdy dochází ke spojení polopomocného slovesa s infinitivem. Toto polopomocné sloveso je definováno jako sloveso, které v jiném kontextu funguje jako plnovýznamové a také nese základní morfologické informace. Druhým slovesem (neboli slovesem hlavním) musí nutně být sloveso neurčitého tvaru (tedy infinitiv, participium či gerundium). Teprve tato koherentní konstrukce dává vazbě význam. V některých případech si slovesná vazba vyžaduje použití předložky. Uvedené příklady (25) ve své publikaci zmiňuje Gómez Torrego (1998, s. 192).

- (25) a. *Tengo que ir.*
b. *Está viniendo.*
c. *Se lo tengo dicho.*

V případě slovesných perifrází je důležité podotknout, že všechna jejich slovesa tvoří jediné jádro predikátu (26a-b). Další z charakteristik slovesných perifrází je poněkud jasný fakt, že koncovky konjugace se vyskytují v pomocných slovesech. Dále Gómez Torrego (1998, s. 192) podotýká, že v opisných slovesných vazbách nelze hlavní slovesa (ta v neosobním tvaru) nahradit jinými ekvivalentními členy, aniž by se změnil význam polopomocného slovesa (26c-d).

- (26) a. *Deben de ser las cinco.*
b. *Te tengo dicho que te calles.*
c. *Tengo que comprar un piso. (*lo tengo/ *tengo eso)*

d. *Andad pensando en hacer una casa.* (*andan así)

Spojení hlavního slovesa se slovesem polopomocným může vznikat přímo i nepřímo (27 a-c). V případě, že se jedná o spojení nepřímé, je realizováno prostřednictvím předložky nebo spojky *que* (27). Dalším charakteristickým rysem těchto vazeb je, že sloveso *ser* v pasivních strukturách ovlivňuje pouze hlavní sloveso (27d) (Gómez Torrego 1998, s. 192).

- (27) a. **Přímé spojení:** *puede llover, suele ocurrir*
b. **Spojení předložkou:** *empieza a llover, ha de saberse*
c. **Spojení spojkou:** *tiene que llover, habrá que ir*
d. *Pedro tuvo que lanzar la piedra. – La piedra tuvo que ser lanzada por Pedro.*

Gómez Torrego (1998, s. 193) také považuje za důležité upozornit na skutečnost, že některé konstrukce mohou být slovesné perifráze či nikoliv. Tento rozdíl naznačí kontext (28). V případě (28a) nelze mluvit o opisné slovesné vazbě, jelikož sloveso *va* volí doplněk *al colegio*. Navíc infinitiv lze nahradit jmenným tvarem – ku příkladu *Va a eso todos los días*. Co se týče druhého příkladu (28b), zde můžeme mluvit o slovesné perifrázi. Jak lze pochopit z příkladu (28c), *perífrasis verbales* mohou být uvozeny více polopomocnými slovesy, v tomto případě mluvíme o spojení auxiliárních pomocných prvků (*conjunto de auxiliaridad*). Další z dalších obecných pravidel opisných slovesných vazeb, o kterých Gómez Torrego hovoří, se týká zájmen. Slovesné perifráze, s výjimkou těch, u kterých zájmené sloveso funguje jako sloveso pomocné (*ponerse, echarse*) umožňují nepřízvučná osobní zájmena, která jej doplňují, umístění před polopomocné (*auxiliar*) či za hlavní sloveso (*auxiliado*) (NGLE, 2009 28d-e). Gómez Torrego (1998, s. 19) se ve své publikaci věnované přímo opisným slovesným vazbám také věnuje použití formálních postupů na jejich určování. Prvním z postupů definuje zjištění syntaktické povahy neurčitého slovesného tvaru jeho nahrazením jmennou kategorií (28f). Infinitiv zde nelze nahradit jmennou kategorií (**Juan lo tiene*). Gómez Torrego (1998, s. 194) kontrastem uvádí větu, v jejímž případě je možné uvedenou substituci vykonat, avšak již se nejedná o opisnou slovesnou vazbu (28g). Za druhé, Gómez Torrego mluví o metodě rozeznávání *perífrasis verbales* pomocí *lo que + ser* v třetí osobě singuláru. Pokud je tato substituce možná, nejedná se o opisnou slovesnou vazbu (28h). Avšak v případě věty (28i) by tato záměna byla agramatická a jednalo by se tedy o opisnou slovesnou vazbu.

- (28) a. *Pedro va a trabajar todos los días al colegio.*
b. *No grites, que, Pero va a trabajar un rato.*

- c. Pronto **tendremos que volver a empezar** a trabajar.
- d. *Se lo tengo que decir.* – *Tengo que decírselo.*
- e. *No me lo pudo decir.* – *No pudo decírmelo.*
- f. *Juan tiene que presentar el carné.*
- g. *Juan desea presentar el carné.* = *Juan lo desea presentar.*
- h. *El niño desea salir de casa.* – *Lo que el niño desea es salir de casa.*
- i. *El niño suele salir de casa.* - **Lo que el niño suele es salir de casa.*

2.4.1 Dělení opisných slovesných vazeb

Slovesné perifráze můžeme rozdělit do tří pomyslných skupin. Jedná se o perifráze s infinitivem (29a), perifráze s gerundiem (29b) a nakonec perifráze s participiem (29c). Vazby s infinitivem, jak již název napovídá, mají jako hlavní sloveso infinitiv. Na tyto konkrétní opisné slovesné vazby se v této kapitole zaměříme podrobněji.

- (29) a. *Ha de llover.*
- b. *Estaba lloviendo.*
- c. *Lleva léidas tres páginas.*

2.4.2 Významy opisných slovesných vazeb

Jak již bylo patrně možné vydedukovat z předchozích příkladů opisných slovesných vazeb, většinou vyjadřují počátek, průběh či konec děje. Avšak toto nejsou jediné významy, které mohou tyto vazby vyjadřovat. Dále lze mluvit o temporálním, aspektuálním, modálním či stylistickém významu. Dle Gómeze Torrega mohou být opisné slovesné vazby dále klasifikovány na ty, které odkazují na způsob slovesného děje a ty, které se týkají modalit (Gómez Torrego 1998, s. 194). V této kapitole bych se ráda zaměřila na dvě klasifikace opisných slovesných vazeb – tedy nejdříve tu od Gómeze Torrega – a druhou, poněkud obsáhlejší, dle Borrega Nieta a kol.

Opisné slovesné vazby odkazující na fázi děje

Prvním z významů, který tento typ vět dle Gómeze Torrega (1998, s. 194) může vyjadřovat, je význam terminativní neboli označující ukončení děje. Týká se ukončení nebo přerušení verbální akce nebo procesu. Perifráze s těmito hodnotami jsou uvedeny v (30). Fráze **acabar de + infinitiv** (30a) se zmíněnými hodnotami může znamenat konec procesu nebo bezprostřednost akce, která byla provedena před velmi krátkou dobou (30b). V těchto případech je také možné nahradit sloveso *acabar* za *terminar*, bez závažnějšího vlivu na význam vazby. V negativních vyjádřeních tato vazba může nabít významu odepření

dokončení akce či nerozhodnost v dané situaci (30c-d). Další vazbou zařazenou do této podkapitoly je *llegar a + infinitivo*. Ta označuje završení procesu (30e).

- (30) a. *Ya he acabado (terminado) de leer el libro.* (fin de un proceso)
b. *Te acaban de llamar por teléfono.* (inmediatez de acción pasada)
c. *No acabo de decidirme.*
d. *No acaba de sentarse.*
e. *Llegó a tener tres casas.*

Druhým významem, na který se Gómez Torrego soustředí, je význam inchoativní či ingresivní. Ty obecně odkazují na začátek akce či na bezprostřednost začátku akce. Perifráze s těmito hodnotami jsou *ir a + infinitiv*, *estar para + infinitiv*, *estar a punto de + infinitiv*, *empezar a + infinitiv*, *ponerse a + infinitiv*, *echarse + infinitiv*, *explotar (romper) + infinitiv* (31a-g). Zvláště je třeba zaměřit se na perifrázi *ir a + infinitiv*, může mít totiž několik dalších významů. S polopomocným slovesem v minulém čase neurčitým (*pretérito indefinido*) označuje význam nevhodnosti či nemístnosti (31h). V určitých zvolacích větách může naznačovat překvapení nebo popření něčeho, co je mluvčímu zřejmé (31i-j).

- (31) a. *Juan va a hablar.*
b. *Está para llover.*
c. *Está a punto de llover.*
d. *Empezó a llover a las tres.*
e. *Se puso a llover de repente.*
f. *El niño se echó a llorar.*
g. *El niño explotó a llorar.*
h. *Me fueron a suspender cuando menos lo esperaba.*
i. *¡Quién lo iba decir!*
j. *¡Qué va a ser bueno!*

Třetím a také posledním významem opisných slovesných vazeb, které se zaměřují na fázi děje, je význam iterativní a frekventativní. Iterativní význam věty se vztahuje k pouhému opakování akce. Frekventativní význam naznačuje to, že se vyjadřovaná akce často opakuje. V příkladu (32a) můžeme vidět první z vysvětlených perifrází, tedy *soler + infinitiv*, zde se jedná o význam frekventativní. Další perifráze *volver a + infinitiv* má v příkladu (32b) iterativní, lépe řečeno opakující se význam.

- (32) a. *Suele llover.*
b. *Volví a casarme.*

Opisné slovesné vazby odkazující na modalitu

V této kapitole se hodláme zaměřit na opisné slovesné vazby, které poskytují významy odkazující na modalitu neboli postoj mluvčího. Gómez Torrego (1998, s. 196) perifráze s těmito významy se dělí do dvou skupin. Perifráze s významem povinnosti nebo nutnosti *tener que + infinitiv, haber de + infinitiv, haber que + infinitiv, deber + infinitiv* (33a-d). Do druhé skupiny se řadí perifráze s významy možnosti nebo pravděpodobnosti *poder + infinitiv, deber de + infinitiv, tener que + infinitiv, querer + infinitiv* (33e-h). U těchto typů vět je velice důležité nezaměňovat si perifráze *deber de + infinitiv* a *deber + infinitiv*. V prvním případě se jedná o perifrázi vyjadřující povinnost (33i). Druhá perifráze naznačuje pravděpodobnost, jak bylo ostatně vysvětleno výše (33j).

- (33) a. *Tenemos que marcharnos.*
b. *Hemos de morir.*
c. *Habrá que marcharse.*
d. *Debemos marcharnos.*
e. *Puede llover mañana.* (možnost)
f. *Deben de ser las tres.* (pravděpodobnost)
g. *Tienen que ser cerca de las tres, porque tengo hambre.* (pravděpodobnost)
h. *Hoy quiere llover.* (možnost)
i. *Pedro debe ser buen chico.* (má povinnost být hodný chlapec)
j. *Pedro debe de ser buen chico.* (pravděpodobně je hodný chlapec)

Další opisné slovesné vazby dle významu

Gómez Torrego (1998, s. 196) ve své publikaci dále hovoří o třech skupinách opisných slovesných vazeb, které se neřadí ani mezi opisné slovesné vazby odkazující na fázi děje ani na ty, které odkazují na modalitu. První skupinou jsou perifráze odkazující na získání kvalifikace či povolení, tedy *poder + infinitiv* (34a). Jako druhá, perifráze *venir a + infinitiv*, odkazuje na aproximační význam (34b). A jako poslední – *haber de + infinitiv*, která naznačuje význam budoucnosti (34c).

- (34) a. *Ya puedo trabajar.*
b. *Esto viene a costar un millón de pesetas.*
c. *Conmigo lo has de pasar bien.*

2.4.3 Další pojetí dělení opisných slovesných vazeb

V této kapitole bych se zaměřila na klasifikaci opisných slovesných vazeb dle jiných autorů, zejména tedy Borrega Nieta a kol. (2013). Tato klasifikace je poněkud obsáhlejší, o to však detailnější a bude později lépe shrnuta tabulkou u každé skupiny. Jak je z názvu této bakalářské práce jasné, opět se zaměřím pouze na opisné slovesné vazby s infinitivem. Borrego Nieto a kol. (2013, s. 124) usuzují, že díky významovým nuancím, které poskytuje polopomocné sloveso (*auxiliar*), lze opisné slovesné vazby rozdělit do dvou velkých skupin, a to perifráze, související s postojem mluvčího ke skutečnosti či situaci na jedné straně (35a-b) a perifráze naznačující okamžik této události či situace na straně druhé (35c-d). V prvním případě perifráze také mohou odrážet názor mluvčího na to, co je vysloveno ve dvou osách: na jedné straně povinnost a schopnost či možnost a na straně druhé pravděpodobnost či domněnka. Druhý typ vět směřuje pozornost k různým fázím akce (začátek, vývoj, konec, výsledek) jak již bylo ostatně zmíněno. Také může označovat pozici děje vzhledem k ostatním.

- (35) a. *Tiene que llover.*
 b. *Puede llover.*
 c. *Empieza a llover.*
 d. *Deja de llover.*

Dělení perifrází související s postojem mluvčího

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
DEBER + infinitiv	osobní přesvědčení, obecné konvence	<i>Debo pensar en mi futuro.</i>
HABER DE + infinitiv		<i>Un juez ha de ser imparcial.</i>
TENER QUE + infinitiv	povinnost uložená okolnostmi	<i>La llamaron y tuvo que irse antes de lo previsto.</i>
HABER QUE + infinitiv	povinnosti lidí obecně	<i>Hay que respetar las leyes.</i>
	nepřímé příkazy	<i>Hay que fregar los platos.</i>
PODER + infinitiv	možnost či schopnost	<i>Puedo leer ocho idiomas.</i>
	povolení	<i>¿Puedo sentarme?</i>

Tabulka 2 – Perifráze vyjadřující povinnost (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 128).

Jako první skupinou perifrází související s postojem mluvčího uvedeme perifráze vyjadřující povinnost nebo způsobilost. Pro přehlednost vždy nejprve uvedeme tabulku s perifrázemi, které posléze co nejstručněji vysvětlím. Začneme vazbou, **deber + infinitiv**. Tato perifráze má za úkol vyjádřit povinnosti založené na osobním přesvědčení, radách a podnětech (36a). Zvláště časté je užití v případě udílení rady (36b). Další velice podobnou perifrází, zejména co se užití týče, je **tener que + infinitiv**. Vyjadřuje povinnost v mírně vyšší míře a obvykle závisí na konkrétních okolnostech, nikoliv na přesvědčení mluvčího (36c). Pokud se však *tener* vyskytne ve tvaru *tuve* či *he tenido*, povinnost se chápe jako dokonaná (36d). Perifráze **haber que + infinitiv** odkazuje v tomto smyslu k normám a povinnostem, které se nevztahují na jednoho jedince, avšak na lidi obecně (36e). V hovorovém jazyce se tato perifráze užívá jako prostředek na vyžádání akce u konkrétní osoby nepřímou formou (36f). **Haber de + infinitiv** se obvykle používá k vyjádření mravních závazků, u nichž je rozhodující přesvědčení mluvčího (36g). A jako poslední perifráze fungující v tomto smyslu zmiňuje Borrego Nieto a kolektiv vazbu **poder + infinitiv**. Tato perifráze vyjadřuje schopnost, dovednost či způsobilost (36h), ale také povolení (36i) Borrego Nieto a kol. (2013, s. 125-128).

- (36) a. *Uno debe pensárselo muy bien al dar por terminado un relato.*
 b. *Creo que deberías pensárselo bien antes de decidir.*
 c. *Tenemos que abrir esta puerta como sea.*
 d. *Tuvo que irse y, por eso, se fue.*
 e. *Hay que respetar la ley.*
 f. *Hay que bajar la basura.*
 g. *El candidato ha de obtener la mayoría absoluta en la primera votación.*
 h. *Puedo hacer cien flexiones seguidas.*
 i. *¿Puedo pasar?*

Druhá skupina, na kterou se Borrego Nieto a kol. (2013, s. 129-130) zaměřuje, jsou perifráze vyjadřující pravděpodobnost. Zaměřují se na označení akcí, které jsou považovány za více či méně pravděpodobné, tedy pro vyjádření domněnek. Jak si jistě všimneme, většina perifrází vyjadřujících povinnost může fungovat i jako perifráze vyjadřující pravděpodobnost.

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
DEBER DE, TENER QUE + infinitiv	domněnka, tušení	<i>Se ha hecho de noche. Deben de / Tienen que ser ya más de las diez.</i>
HABER DE + infinitiv		<i>Han de ser ya las diez.</i>
PODER + infinitiv	možnost	<i>Puede haber más incendios.</i>
VENIR A + infinitiv	přibližné informace	<i>Cada flor viene a medir 3 cm.</i>
PARECER + infinitiv	zdání	<i>Parece estar cansado.</i>

Tabulka 3 – Perifráze vyjadřující pravděpodobnost (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 130).

Deber de/ tener que/ haber de + infinitiv tyto všechny perifráze mají v tomto smyslu stejný úkol, a to vyjádřit domněnku (37a). V souvislosti s veličinami vyjadřuje aproximaci, která může být posílena výrazy *unos, más o menos, cerca de, probablemente* (37b). Perifráze **poder + infinitiv** vyjadřuje možnost či příležitost (37c). Další ze zmíněných perifrází **venir a + infinitiv** se používá k formulaci přibližného výpočtu či vágnímu vyjádření závěru, proto často funguje s obraty jako *más o menos* či *aproximadamente* (37d). Jako poslední perifrázi, kterou Borrego Nieto a kol. zmiňují, uvedu **parecer + infinitiv**. Slouží k vyjádření domněnek na základě vzhledu, lépe řečeno zdání osob; věcí a dějů (37e).

- (37) a. *Debe de estudiar mucho.*
 b. *Debe de tener unos ocho años.*
 c. *Puede haber más incendios este verano.*
 d. *Cada flor viene a medir aproximadamente de 3 a 4 cm.*
 e. *El té negro parece tener propiedades de hidratación muy similares al agua.*

Dělení perifrází souvisejících s fází děje

Tyto perifráze zaměřují pozornost na některé momenty či fáze procesu. Příklady těchto perifrází uvedeme v čísle (38). V těchto větách je naznačena pozice počáteční, střední a konečná.

- (38) *Empezó por buscar una receta.*
Pasó a mezclar los ingredientes.
Acabó pidiendo una pizza.

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
IR A + infinitiv	budoucnost	<i>Voy a dejar de fumar.</i>
ESTAR A PUNTO DE + infinitiv	bezprostřední budoucnost	<i>Está a punto de llover.</i>
ESTAR PARA + infinitiv	ideální okolnosti	<i>Las uvas ya están para comerlas.</i>
ESTAR POR + infinitiv		<i>Estoy por dimitir.</i>
ESTAR AL + infinitiv	bezprostřední budoucnost	<i>El otoño está al llegar.</i>

Tabulka 4 – Perifráze vyjadřující bezprostřednost (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 134).

Jako první skupina perifrází, kterou Borrego Nieto a kol. zmiňují, jsou perifráze vyjadřující přípravu či bezprostřední blízkost akce. Mezi nejpoužívanější z nich rozhodně patří *ir a + infinitiv*. Tato perifráze označuje budoucnost ve vztahu k okamžiku řeči, či k jinému okamžiku, který je brán jako reference (39a). Také se tato perifráze může použít při vyjádření plánů a předsevzetí (39b). S formami slovesa *he ido, iba a fui* se často používá k vyjádření děje, který měl být uskutečněn, ale nakonec se tak nestalo (39c). Kombinace *irse + infinitiv* vždy nese pouze jeden význam a to *odejít* (39d). Další perifráze *estar a punto de + infinitiv* má velice podobnou hodnotu jako *ir a + infinitiv*, avšak vyjádření budoucnosti je omezeno na případy, kdy k akci dojde okamžitě (39e). Pokud odkazuje na minulé události, znamená to, že se akce neuskutečnila, ale zdůrazňuje, jak blízko měla akce k uskutečnění (39f). *Estar para + infinitiv* přidává hodnotu bezprostřednosti, že okolnosti jsou příznivé pro to, aby nastala určitá událost (39g). V negaci naznačuje, že situace nikam nevede. Další perifrází *estar por + infinitiv* můžeme vyjádřit, že někdo má vůli něco bezprostředně udělat (39h). A jako poslední perifráze, kterou Borrego Nieto a kol. (2013, s. 131-134) řadí mezi

perifráze vyjadřující přípravu či bezprostřední blízkost akce, je *estar al + infinitiv*. Tato perifráze vyjadřuje bezprostřednost (39i) Borrego Nieto a kol. (2013, s. 130-134).

- (39) a. *Corre, que el autobús va a arrancar.* (está a punto de arrancar)
 b. *Voy a dejar el tabaco.* (lo he decidido)
 c. *Ha ido a decir algo, pero le han cortado.*
 d. *Me voy a casa.*
 e. *La tormenta tropical está a punto de pasar por las Antillas Menores.*
 f. *Estuvimos a punto de dejar al lado el teléfono porque pensábamos que tenía problemas fundamentales que no podíamos resolver.*
 g. *El pastel está para sacarlo del horno.*
 h. *Estoy por salir.* (tengo la intención salir ahora)
 i. *Se ha hecho tarde y mi hijo está al llegar.*

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
EMPEZAR A + infinitiv	začátek akce	<i>He empezado a fumar.</i>
COMENZAR A + infinitiv		<i>Ha comenzado a llover.</i>
PONERSE A + infinitiv	dobrovolný a náhlý start	<i>Se pusieron a gritar.</i>
DARLE POR + infinitiv	začátek, rozmarná akce	<i>Le dio por hacer cine.</i>
METERSE A + infinitiv	začátek, nedostatečná příprava	<i>Me metí a arreglar el coche sin saber nada de mecánica.</i>
LIARSE A + infinitiv	začátek, nepříjemné pokračování	<i>Se liaba a llorar hasta que la cogíamos en brazos.</i>
ECHAR(SE) A + infinitiv	neočekávaný impuls	<i>Eché a correr.</i>
ROMPER A + infinitiv	nekontrolovatelný začátek	<i>Rompió a llorar.</i>
EMPEZAR POR + infinitiv	začátek sériových dějů	<i>Empezó por presentarse.</i>
PASAR A + infinitiv	začátek, přechod	<i>Después del aperitivo, pasaron a servir la sopa.</i>

Tabulka 5 – Perifráze vyjadřující začátek akce (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 136)

Další skupinou perifrází souvisejících s fází děje jsou perifráze odkazující na začátek děje. **Empezar a, comenzar a + infinitiv** se, jak již bylo naznačeno, využívají k indikaci začátku děje či stavu (40a). Druhá z těchto perifrází se využívá k formálním promluvám. Perifráze **ponerse a + infinitiv** na rozdíl od předchozích, zdůrazňuje vůli nebo energii subjektu co se týče začátku děje (40b). **Darle (a alguien) por + infinitiv** má pejorativní nádech, protože děj, který se má uskutečnit je prezentován jako náhlý nápad či sklon. Děj je považován za vrtošivý (40c). **Meterse a + infinitiv** tato perifráze předpokládá samovolný průběh děje. Je velice podobná předchozí perifrázi svým pejorativním významem, avšak jelikož děj pravděpodobně provádí nekvalifikovaná osoba, předpokládá se neúspěch (40d). Perifráze **liarse + infinitiv** má za úkol hanlivě a neformálně naznačit, že někdo začíná děj bezmyšlenkovitě, otravně či přehnaně (40e). V případě perifráze **echar(se) a + infinitiv** je začátek akce prezentován jako výsledek nečekaného nebo náhlého impulsu. Omezuje se na slovesa pohybu a emoce (40f). **Romper a + infinitiv** má jako náhlý začátek hodnotu blízkou předchozí perifrázi. Obvykle naznačuje spontánní děj, kterému se člověk nemohl vyhnout (40g). **Empezar por + infinitiv** vyjadřují první z řady po sobě jdoucích dějů, které mohou, ale nemusí být dokončeny (40h). **Pasar a + infinitiv** se využívá k označení uvedení akce, která následuje po jiné akci jako součást procesu (40i) a která je charakteristická pro formální jazyk (Borrego Nieto a kol. 2013, s. 134-136).

- (40)
- a. *Empecé a hacer música como forma de terapia.*
 - b. *Ante un estado bochornoso de mentiras, unos cuantos ciudadanos se pusieron a gritar verdades.*
 - c. *A mi hijo le dio por ser cantante.*
 - d. *Para qué me meteré a jugar con lo mal que se me da.*
 - e. *No podíamos salir uno solo con el carrito, porque se liaba a llorar y la teníamos que coger en brazos.*
 - f. *Cuando vio el coche echó a correr y se subió a un árbol.*
 - g. *La ministra italiana rompió a llover mientras explicaba los recortes.*
 - h. *Empezó por criticar las sandalias en el cuadro y luego continuó con el resto de la pintura.*
 - i. *Después de comprobar la instalación, pasaron a conectar el aparato*

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
SOLER + infinitiv	stálé opakování	<i>Solía levantarse temprano.</i>
VOLVER A + infinitiv	opakování či obnovení	<i>Volvió a llegar tarde.</i>

Tabulka 6 – Perifráze vyjadřující trvání akce (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 141).

Další skupinou, o které publikace hovoří, jsou perifráze indikující trvání či délku děje. Vyjadřují, že určitá akce je ve vývoji, pokračuje nebo se opakuje. Většina těchto perifrází je tvořena gerundiem, a proto se hodlám zaměřit pouze na dvě vybrané fráze tvořené infinitivem. **Soler + infinitiv** se používá k označení opakování událostí nebo stavů věcí v současnosti či minulosti (41a-b). Často spojováno s výrazy *generalmente, a menudo, por lo común, normalmente*. Druhá ze zmíněných perifrází je **volver + infinitiv**. Jedná se o nejčastěji využívanou perifrázi pro vyjádření opakování nebo pokračování. Daná perifráze předpokládá, že daná situace nebo událost již nastala (41c) – znamená, že konkrétní situace již nastala, nejedná se o unikátní děj. Další možností použití této perifráze je vyjádření přerušování děje (41d) Borrego Nieto a kol. (2013, s. 140).

- (41) a. *Suelo levantarme temprano.*
 b. *Solía encontrarse cansada.*
 c. *Volvió a llegar tarde.*
 d. *Se despertó con la tormenta, pero enseguida volvió a dormirse.*

PERIFRÁZE	UŽITÍ	PŘÍKLAD
ACABAR, TERMINAR DE + infinitiv	přirozený konec	<i>Acabé / Terminé de corregir los exámenes.</i>
DEJAR DE + infinitiv	přerušování	<i>Por fin ha dejado de llover.</i>
PARAR DE + infinitiv		<i>¿Cuándo pararás de llorar?</i>
TARDAR EN + infinitiv	konec po přechodném čase	<i>Aún tardará en levantarse.</i>
VENIR A + infinitiv	předvídatelný výsledek	<i>Vino a confirmarse mi teoría.</i>
LLEGAR A + infinitiv	neočekávaný výsledek	<i>Llegó a dirigir la empresa.</i>

ACABAR, TERMINAR POR +
infinitiv

výsledek série dějů či procesu

*Acabó / Terminó por aceptar la
propuesta.*

Tabulka 7 – Perifráze vyjadřující konec akce (převzato z publikace Gramática de referencia para la enseñanza de español – s. 144).

Jako poslední skupinu perifrází, které se zaměřují na fáze dějů jimi vyjadřovaných se Borrego Nieto a kol. zaměřují na konkrétní perifráze vyjadřující konec děje či finální fázi určitého jednání či situace. **Acabar / Terminar de + infinitiv** jsou nejběžnější perifráze této skupiny k označení přirozeného konce děje či situace (42a). Použití této perifráze je omezeno na ta fakta, děje či situace, u kterých se předpokládá konec, ačkoliv finalitu v zásadě nezaručuje (42b). **Dejar de + infinitiv** je nejpoužívanější perifráze k označení přerušování akcí a situací i zvyků (42c-d). Perifráze **parar de + infinitiv** se na rozdíl od *dejar de + infinitiv* obvykle omezuje na případy, kdy je přerušování určitým způsobem dobrovolné (42e), nelze ji tedy použít u dějů nevolitivních, jak ukazuje příklad (42f). Kromě toho, tato perifráze odmítá projevy stavů a návyků rozdíl viditelný mezi příklady (42g) a (42h). **Tardar en + infinitiv** s časovými indikacemi označuje dobu, která uplyne nebo musí uplynout, dokud určitý děj nepřestane (42i). Pokud se ve větě nevyskytuje žádná reference času, chápe se perifráze jako dlouhotrvající děj (42j). **Venir a + infinitiv** se využívá k vyjádření toho, že vyjádřená skutečnost je vyvrcholením předchozího procesu (42k). Obvykle doprovázena výrazy *finalmente, al final, en definitiva*. Perifráze **llegar a + infinitiv** obecně představuje děj neočekávaný kvůli skutečnosti, že překračuje určité stanovené meze – to ať už v kladném či negativním smyslu (42l). Poslední perifrází, kterou publikace zmiňuje je **acabar / terminar por + infinitiv** týká se výsledku procesu nebo sledu událostí či řešení, které je často prezentováno v rozporu s původním očekáváním (42m) Borrego Nieto a kol. (2013, s. 141-143).

- (42)
- a. *Ya han terminado de pintar la casa.*
 - b. *En 1993 terminó de escribir el libro dedicado a su padre.*
 - c. *Por fin ha dejado de llover.*
 - d. *El mes que viene dejo de fumar.*
 - e. *Voy a parar de jugar por hoy.*
 - f. *El ruido dejó. / *paró de oírse*
 - g. *El médico le recomendó que dejara de fumar.*
 - h. *La mujer que estaba a su lado le pidió que parara de fumar.*
 - i. *Tardará dos horas en sonar el despertador.*
 - j. *No te preocupes, el frío todavía tardará en llega.*

k. *Al final todo vino a resultar en un gran fiasco.*

l. *En el año 2011, durante la temporada de sidrerías hemos llegado a superar las 900 visitantes diarias.*

m. *Sin sentirse de entrada demasiado convencido ante la idea, el escritor acabó por aceptar la propuesta.*

V předchozích kapitolách jsme si tedy uvedli všechny opisné slovesné vazby, které jsou tvořené s infinitivem, o nichž se obecně dá říci, že orientují děj do budoucnosti. První pojetí od Gómeze Torrega, bylo poněkud stručnější než druhé dle Borrega Nieta a kol. Dělení opisných slovesných vazeb každý autor pojímá jinak, avšak základní rozdělení podle významů zůstává totožné.

2.5 Infinitivní vazby pro vyjádření subordinace

Infinitivní vazby slouží mimo jiné k vyjádření různých okolností, kdy jsou ekvivalentem vedlejších vět. Obecně lze konstatovat, že odpovídají subordinovaným větám ve funkci obsahových vět (v drtivé většině předmětných *oraciones sustantivas de objeto*) a určitým typům vět příslovečných. Mezi tyto konstrukce patří tautosubjektové (neboli stejnopodmětné) infinitivní konstrukce a heterosubjektové (neboli různopodmětné) infinitivní konstrukce. Na tyto konstrukce se zaměřuje Veselá, Reska a Jašek (2004) ve své publikaci, která bude základním kamenem pro celou následující kapitolu.

2.5.1 Tautosubjektové infinitivní konstrukce

U stejnopodmětných infinitivních konstrukcí má infinitivní děj a děj finitního slovesa téhož konatele děje – tedy, infinitiv implikuje subjekt totožný s podmětem věty (Veselá, Reska a Jašek 2004, s. 19). Tyto infinitivní konstrukce, kde se podmět opakuje, je možné uplatnit pouze při shodných podmínkách. Jak již bylo na samém začátku této kapitoly definováno, existují finitní slovesa, která v těchto konstrukcích vstupují v řídicí funkci. Konkrétně: *afirmar, anunciar, asegurar, contestar, creer, decir, declarar, informar, objetar, replicar, responder, sentir, parecer*. Slovesa v infinitivu, která jsou závislá na řídicích slovesech finitních jsou také limitována, a to zejména na slovesa: *adivinar, conocer, deber, desconocer, entender, estar, oír, poder, querer, saber, ser, tener, ver*. Problematika překladu těchto vět do českého jazyka je řešena tím způsobem, že se místo tautosubjektové infinitivní konstrukce využije vedlejší věta předmětná. Přísudkem v přeložené větě je následně sloveso, jehož sémantika je totožná se sémantikou španělského infinitivu. Čas přísudku v přeložené větě je v závislém postavení přítomný (43a-b). Veselá, Reska a Jašek (2004, s. 19) dále hovoří o tom, že infinitivní

konstrukce jsou při shodě podmětů zaměnitelné obsahově s vedlejšími větami předmětnými a mohou vytvářet souvětne paralely. U těchto infinitivních konstrukcí, jak bylo výše zmíněno, je možnost zaměnitelnosti konstrukce se stejným podmětem za vedlejší věty (ve funkci komplementu). Podmínkou však je, aby byla zachována shoda časů dle pravidel souslednosti časové. Je-li tedy hlavní sloveso v předpřítomném čase nebo imperfektu, je infinitiv ekvivalentní indikativu plusquamperfekta indikativu v paralelní větě, dle již zmíněné shody časů (Veselá, Reska a Jašek 2004, s. 19-21).

- (43) a. *A veces creía oír unos gemidos lejanos.*
b. *Někdy si myslela, že slyší vzdálené sténání.*

2.5.2 Heterosubjektové infinitivní konstrukce

U různopodmětových, respektive heterosubjektových infinitivních konstrukcí má infinitivní děj jiného konatele, než děj finitního slovesa. (Veselá, Reska a Jašek 2004, s. 22) V případě heterosubjektových struktur, přímý předmět hlavní věty je podmětem věty vedlejší. Infinitiv zde má funkci předmětovou. Jako v případě tautosubjektových infinitivních konstrukcí, i heterosubjektové konstrukce je možné nahradit vedlejšími větami podmětnými, které mohou vytvářet paralely. Může se tak ale stát pouze za určitých syntaktických podmínek, tedy použití oznamovacího způsobu – indikativu. Jak bylo podotknuto výše, tyto konstrukce se pojí s určitými finitními slovesy, která vstupují v řídicí funkci. Jedná se zejména o: *aconsejar, alentar, animar, ayudar, consentir, convidar, dejar, exhortar, forzar, hacer, impedir, incitar, inducir, instigar, invitar, llamar, mandar, mover, obligar, ordenar, permitir, persuadir, prohibir, reclamar, rogar, solicitar, suplicar, vedar*. Je-li hlavní sloveso v *pretérito perfecto simple* (minulý čas jednoduchý) nebo *imperfecto* (souminulý čas), závislý infinitiv bude v *imperfecto de subjuntivo* v paralele periody. Při překladu do češtiny nevycházíme z konstrukcí různých předmětů, avšak z ekvivalentní španělské periody (Veselá, Reska a Jašek 2004, s. 22-23).

2.5.3 Infinitivy absolutní

Tyto infinitivy slouží k vyjádření různých okolností, často nahrazují či zkracují vedlejší věty, zejména adverbiální věty různého typu. Lze tedy říci, že jsou paralelami vedlejších vět příslovečných. NGLE (2009, 34.4b - s. 2612) definuje tuto problematiku jako lexikální obnovu či reintegraci vynechaného komplemen,u.

Veselá, Reska a Jašek (2004, s. 68) ve své publikaci mluví o absolutním infinitivu s vlastním explicitním subjektem. Na rozdíl od češtiny, ve španělštině může mít infinitiv svůj vlastní explicitní subjekt (má podobu substantiva nebo zájmena osobního a ve většině případů se staví za infinitiv), který však není shodný s podmětem hlavní věty – jde tedy o takzvané absolutní konstrukce s infinitivem. Infinitiv nejčastěji vystupuje ve funkci příslovečného určení (času, způsobu, příčiny), přičemž se pojí s různými předložkami, méně častěji pak funguje jako jiné větné členy.

Začleníme-li tedy předchozí kapitoly do této teorie, absolutní infinitivní konstrukce fungují tautosubjektově a heterosubjektově. V případě, že je ve větě nevyjádřený podmět u infinitivu, je tato konstrukce brána tautosubjektivně (43a). V případě podmětu vyjádřeného se jedná o konstrukci heterosubjektovou jako v příkladu (43b).

- (43) a. *Reía mucho y al hacerlo, su cara se cubría de grotescas arrugas.*
 b. *Al salir tú de casa, yo...*

V následující tabulce shrneme infinitivní konstrukce, které jsou ekvivalenty vedlejších vět příslovečných.

INFINITIVNÍ KONSTRUKCE	NEXY
účelové	<i>para</i>
časové	<i>después de</i>
	<i>antes de</i>
	<i>al</i>
podmínkové	<i>de saberlo</i> <i>de haberlo sabido</i>
konsekutivní	<i>no es tan / tanto como para no entenderlo</i>
příčinné	<i>por</i>

3 PRAKTICKÁ ČÁST

Cílem praktické části této práce je navrhnout podklad anotačního systému, který by mohl být aplikován na žákovské korpusy. Návrh sestává ze dvou částí, tedy návrh anotační struktury z hlediska jazykového systému a návrh z hlediska možných chyb v písemných pracích studentů učících se španělský jazyk. Jako první tedy v praktické části této bakalářské práce na základě teoretického popisu excerptujeme charakteristiky infinitivu a jeho funkce ve větě. Na základě daného shrnutí navrhne anotační strukturu z hlediska jazykového systému. Po sléze se zaměříme na popis znalostí používání infinitivů z hlediska PCIC (*Plan Curricular del Instituto Cervantes*). Zanalyzujeme různé úrovně jazyka a předpokládané znalosti z pohledu dané problematiky, na jejímž základě také navrhne anotační strukturu z hlediska případných chyb.

3.1 Shrnutí charakteristik infinitivu

Dle teoretického výkladu, který byl položen jako základ praktické části této práce, se nyní zaměříme na velice stručné shrnutí charakteristik infinitivu a jeho funkce ve větě. Zdrojem tohoto shrnutí jsou zejména výše zmíněné gramatiky.

3.1.1 Slovesné příznaky infinitivu

Jako první charakteristika infinitivu, kterou v tomto shrnutí zmíníme, je **relativní časový význam**. Jednoduchý infinitiv má ve většině případů tendenci vyjadřovat simultánnost děje (44a). Složený infinitiv naopak vyjadřuje předčasnost, tedy děj, který skončil ještě před tím, než nastal děj jiný (44b). Co se týče **kategorie slovesného rodu**, jak již bylo výše zmíněno, infinitiv nevyjadřuje osobu, číslo ani způsob. Infinitiv může vyjadřovat pouze slovesný rod (44c). **Přechodnost a nepřechodnost infinitivu**, které se odlišují tím, zda sloveso postrádá předmět či nikoliv, může fungovat jak se slovesem tranzitivním, tak intranzitivním (44d). Infinitivu lze používat místo rozkazovacího způsobu, jak naznačuje **modálnost infinitivu** (44e). Infinitiv ve spojení s různými pomocnými a polopomocnými slovesy tvoří rozmanité **opisné slovesné vazby**. Jelikož se jedná o téma velice obsáhlé a bez větších nejasností, ke shrnutí poslouží pouze tabulka č.1 v přílohách této bakalářské práce. I když se infinitiv definuje jako neosobní tvar, může sloužit k vyjádření logického predikátu, v takovém případě hovoříme o takzvané absolutní konstrukci (*cláusula absoluta con infinitivo*), která vyjadřuje větu gramaticky zastoupenou v podobě vytyčeného členu jednoduché věty (44e).

Dalším slovesným příznakem infinitivu je fakt, že připouští enklitická zájmena (44f). V substantivizované podobě infinitiv připouští slovesnou konstrukci s adverbii (44g).

- (44) a. *Yo les seguí.*
b. *Después de habérmelo dicho, se fue.*
c. *llamar – ser llamado*
e. *¡Matarle no!*
d. *Te pido cantar. X Te pido cantar una canción.*
e. *El decirlo tú...me causa nueva admiración.*
f. *El decirlo tú me sorprende mucho.*

3.1.2 Jmenné příznaky infinitivu

Infinitiv se mnohdy jak syntakticky, tak morfologicky chová jako **jméno** (substantivum). Projevuje se jako slovesné podstatné jméno a může vyjadřovat zpředmětněný děj (45a). Některé infinitivy také podléhají stálé **substantivizaci**, jako kupříkladu slovesa *pesar*, *haber*, *deber* a připouštějí plurál (45b). O jmenné povaze infinitivu svědčí i jeho schopnost přijmout **jak člen určitý, tak neurčitý** rodu mužského (45c-d). Do jmenných funkcí infinitivu se také řadí výskyt **infinitivu s předložkami** (*de*, *a*, *con*, *en*), kterému věnujeme zvláštní kapitolu. Další jmennou funkcí infinitivu je schopnost být determinován přivlastkem vyjádřeným adjektivem nebo ukazovacím; přivlastňovacím, či neurčitým zájmenem (45e). Jako poslední funkce infinitivu v tomto oddílu je schopnost infinitivu fungovat jako **podstatné jméno**, která bude dále popsána v syntaktických funkcích infinitivu.

- (45) a. *Los gritos de los jinetes; El brillo de sus cascos.*
b. *pasares, haberes, deberes, andares, querereres, dares, tomases*
c. *Tú eres un ángel del Cielo, y el amarte, el ser amado por ti, me da un poder divino.* - určitý člen mužského rodu
d. *Hay aquí un traer y llevar de papeleras que es señal de votación.* - neurčitý člen mužského rodu
e. *El dulce lamentar de dos pastores; Yo estaba asombrando de aquel ir y venir y del incomprensible diálogo de expresivas miradas.*

3.1.3 Výskyt infinitivu s předložkami

Infinitiv ve španělštině se ve větách může vyskytovat jak s již zmíněnými předložkami, tak bez nich. V příčinných spojeních po slovese *hacer* (toto sloveso nutně musí vyjadřovat, že původcem děje významového slovesa je podmět) se infinitiv vyskytuje bez předložky. Po slovesech myšlení, zákazu, příkazu a přání (*creer, decidir, desear, esperar, intentar, lograr, ordenar, olvidar, pensar, preferir, prohibir, suponer*) se infinitiv také vyskytuje bez předložky (46b). Také se předložky s infinitivem nevyužívají po modálních slovesech typu *deber, dejar, poder, querer, soler* (46c). Dále se předložka nevyužívá v případě, že infinitiv následuje za slovesem vyjadřujícím pocity, vnímání a podobně (*gustar, oír, temer, ver*) (46d).

- (46) a. *Quisiera disculparme por haberte hecho esperar.*
b. *Creo no haberlo entendido bien.*
c. *Yo quiero darte las razones que pides.*
d. *Me gusta leer. X Ven a trabajar.*

Infinitiv se s předložkami vyskytuje ve čtyřech výše zmíněných případech. Nyní se detailněji zaměříme na každý z nich. S předložkou **de** se infinitiv vyskytuje s většinou reflexivních sloves (*acordarse de, cansarse de, confiarse de, desinteresarse de, encargarse de, excusarse de, extrañarse de, fiarse de, olvidarse de, quejarse de, sorprenderse de, tratarse de*) (47a). Dále se s touto předložkou infinitiv nachází po slovesech vyjadřujících ukončení děje (*acabar de, cesar de, dejar de, terminar de, terminar de*) (47b) a také s některými dalšími slovesy (*acusar de, dudar de, tratar de*). V případě předložky **a** mluvíme pouze o vyjádření po slovesech vyjadřujících začátek děje (*comenzar a, empezar a, principiar a*) a dalšími slovesy typu *acostumbrarse a, aprender a, ayudar a, decidirse a, dedicarse a, enseñar a, invitar a, limitarse a, obligar a* (47c). S předložkou **con** se infinitiv vyskytuje pouze po slovese *soñar*. Předložka **en** je pro infinitiv charakteristická po slovesech (*convertir en, demorar en, empeñarse en, insistir en, interesarse en, pensar en, quedar en, tardar en*).

- (47) a. *Se trata de saber.*
b. *Pedro acaba de llegar.*
c. *Empezó a nevar; Nadie puede obligarme a hacerlo.*

3.1.4 Syntaktické funkce infinitivu

Infinitiv může ve větě plnit několik funkcí. První z nich je schopnost chovat se jako **podmět**, je možné, aby infinitiv byl podmětem více neosobních tvarů sloves typu *conviene, es curioso, es difícil, es fácil, es indispensable, es justo, es necesario, es imposible, es posible, importa, es bueno, es malo, es útil* a podobně (48a). **Jmennou částí přísudku** se slovesem *ser* ve funkci kopuly (spony) je sloveso, které ho spojuje s podmětem (48b). Dále má infinitiv možnost být **částí opisných slovesných vazeb** (48c-e). Kromě toho infinitiv funguje jako **část složeného slovesného přísudku** vyjádřeného opisnou slovesnou vazbou (48f). Infinitiv také může fungovat jako **předmět**, v této funkci se s ním spojují bez předložky některá modální slovesa (*querer, poder, deber, osar, soler, pensar, notar, esperar, saber*) (48g). Následující syntaktickou funkcí infinitivu je schopnost fungovat jako **předložkový předmět**. Spojuje se pomocí předložek (*a, para, en, por*). Předložka *a* je ekvivalentní účelové větě a má stejný podmět jako řídicí sloveso (48h). Vystupování ve funkci **nepřímého předmětu** platí také pro infinitivní či absolutní konstrukce. Infinitiv dále může fungovat jako **neshodný přívlastek**, tedy doplnění podstatného jména (48i) a jako **komplement adjektiva** (48j). Ve funkci infinitivu jako **příslopečného určení** lze krátit infinitivem ty vedlejší věty, které jsou uvozené spojkou *que* pokud je podmět hlavní i vedlejší věty shodný či předmět hlavní věty je podmětem věty vedlejší (48k).

- (48)
- a. *Sería útil hablar otra vez del asunto.*
 - b. *Pensar que aquí nos rendiremos es pensar en lo imposible.*
 - c. *El reloj de la Puerta del Sol acaba de dar las doce.*
 - d. *Se puso a preparar el mate sobre una mesa de bambú.*
 - e. *Debió de asustarse del tío Lucas tanto como el tío Lucas se había asustado de ella.*
 - f. *A pesar de las seguridades que me daba, no dejé de sentir cierta inquietud.*
 - g. *No podían salir; Sé nadar; Pensé haberte llamado a las seis.*
 - h. *Salgo a pasear. Vienen a ver las fiestas.*
 - i. *No los escuchemos, porque esto sería cuento de no acabar.*
 - j. *Era una tarea fácil de hacer.*
 - k. *Siento mucho que no pueda venir – Siento mucho no poder venir.*
 - l. *Te prohíbo que lo leas – Te prohíbo leerlo.*

3.2 Anotační struktura z hlediska jazykového systému

Na základě přehledu funkcí infinitivu v této kapitole navrhuje anotační zkratky pro jednotlivé funkce, kterými v žakovském korpusu budou označeny výskyty infinitivu. Nejprve naznačíme tabulku navrhovaných anotací, kterou později vysvětlíme na příkladech po konzultaci uvedených gramatik.

○ **FORMA INFINITIVU**

- INF_S *infinitiv jednoduchý*
- INF_COMP *infinitiv složený*

○ **MODÁLNÍ POUŽITÍ**

- INF_IMP *infinitiv ve funkci imperativu*

○ **INFINITIV JAKO SOUČÁST SLOŽENÉHO PREDIKÁTU**

- INF_MOD *s modálními slovesy*
- INF_ASPECT *jako součást opisných slovesných vazeb*

○ **INFINITIV Z HLEDISKA VĚTNĚČLENSKÝCH FUNKCÍ**

- INF_SUJ *infinitiv ve funkci podmětu*
- INF_OD *infinitiv ve funkci přímého předmětu*
- INF_OI *infinitiv ve funkci nepřímého předmětu*
- INF_CR *infinitiv ve funkci předložkového předmětu*
- INF_COMPSU *infinitiv ve funkci komplementu substantiva*
- INF_COMPADJ *infinitiv ve funkci komplementu adjektiva*

○ **INFINITIVNÍ KONSTRUKCE ODPOVÍDAJÍCÍ PŘÍSLOVEČNÝM VĚTÁM**

- INF_FIN *infinitivní konstrukce finitní*
- INF_TEMP *infinitivní konstrukce temporální*
- INF_CAUS *infinitivní konstrukce kauzální*
- INF_CONDIC *infinitivní konstrukce kondicionální*
- INF_CONS *infinitivní konstrukce konsekutivní*

- LEX_KON *lexikalizovaný konektor*

Výše uvedené anotační zkratky blíže vysvětlujeme na následujících příkladech, převážně převzatých z gramatik Gómeze Torregu; Veselé, Reska, Ješka a PCIC. V každé větě bude danou zkratkou uvedena navržená anotace.

- (49) *Me gusta cantar.* ^{INF_S}
Me hubiera gustado ^{INF_COMP} *ir con vosotros.*
¡Matarle ^{INF_IMP} *no!*
Deben ^{INF_MOD} *examinarlo y llevarlo al hospital.*
Tienen que ^{INF_ASPECT} *ser las diez.*
Cada flor viene a medir ^{INF_ASPECT} *3 cm.*
Llevo leídos ^{INF_ASPECT} *diez informes.*
Comer ^{INF_SUJ} *es saludable.*
No quiero comer. ^{INF_OD}
Se está entrenando para ganar. ^{INF_OI}
Me dedico a escribir. ^{INF_CR}
Haces enemigos por tu forma de hablar. ^{INF_COMPSU}
Es difícil de explicar. ^{INF_COMPADJ}
Al vernos ^{INF_TEMP}, *nos saludamos.*
Antes de lavarse ^{INF_TEMP} *va a la cocina.*
No sale por ^{INF_CONS} *estar enfermo.*

3.3 Popis předpokládaných znalostí z hlediska PCIC

V této kapitole se hodláme zabývat znalostmi, co se týče infinitivu napříč jazykovými úrovněmi. Následující přehled byl vytvořen na základě výše zmíněného dokumentu, tedy shrnutí popisů znalostí pro jednotlivé úrovně.

Na úrovni **A1** se od studenta očekává znalost nezávislého infinitivu v odpovědích (49a). Co se týče funkcí infinitivu, student by měl být schopen používat infinitiv na úrovni větných členů jako podmět, přímý předmět (49b) a také jako přívlastek (*modificador del nombre*) (49c). Dále je pro tuto jazykovou úroveň charakteristické, že je student schopen používat účelové věty (49d).

- (49) a. *¿Qué haces? – Estudiar.*
 b. *Estudiar español es divertido; Me gusta estudiar español; Quiero ir a España.*

c. *La hora de comer.*

d. *Tengo un libro para aprender español; Estudio español para trabajar en México; El boli es para escribir.*

Co se týče úrovně **A2**, jsou znalosti ohledně infinitivu poněkud obsáhlejší. Vzhledem k formě, je zde kladen důraz na umístění klitik – zájmených nepřízvučných tvarů s funkcí přímého a nepřímého předmětu reflexiva, a to v případě modálních sloves (50a) a v případě nejčastějších opisných slovesných vaz (50b). Předchozí znalost úrovně větných členů se v této úrovni rozrůstá o znalost podmětu u psychologických sloves (50c) a předložkového předmětu (50d). S určitými typy sloves infinitiv funguje jako součást komplexního predikátu (50e), také se očekává znalost funkce infinitivu s modálními slovesy (*solet + infinitiv*), potažmo v opisných slovesných vazbách jak aspektuálních (50f), tak modálních (50g). Následovně se od studenta očekává použití infinitivu s psychologickými slovesy (50h) a jako předložkové doplnění (50i). Co se týče funkcí infinitivu, znalost účelových vět se rozšiřuje (50j) a přidává se znalost vět časových vyjádřených infinitivem (50k).

(50) a. *Puedo hacerlo. / Lo puedo hacer.*

b. *Voy a hacerlo. / Lo voy a hacer.; Hay que hacerlo. / Lo hay que hacer.*

c. *Le encanta ir al cine.*

d. *Aprendo a hablar.*

e. *Puedo hacerlo.*

f. *ir a, acabar de, empezar a, volver a + infinitiv*

g. *poder, tener que, hay que + infinitiv*

h. *Le encanta ir al cine.*

i. *Aprendo a hablar.*

j. *Comida para llevar; Traigo esta caja para guardar la ropa; Para trabajar en México, estudio español.*

k. *Siempre bebo un vaso de leche antes de acostarme; Doy un paseo después de cenar.*

Nyní se zaměříme na jazykovou úroveň **B1**. Co se týče formy, určitě stojí za zmínku umístění klitik při jejich kombinaci, tedy při souvškytu více klitik, což může být pro některé studenty španělštiny velice obtížná problematika (51a). Dalším pravidlem stále spadajícím do kategorie formy úrovně B1 je alternace pozice neboli kluster klitik (54b). Toto pravidlo

je však omezeno: je-li zájmeno pouze přímým předmětem, setkáváme se pouze s enklizí (54c). Další očekávanou znalostí je nepřítomnost podmětu v infinitivních konstrukcích při netotožnosti podmětu konjugovaného slovesa a „pdmětu“ infinitivu s funkcí předmětu přímého (54d). Co se týče hodnoty samostatně použitého infinitivu, úroveň B1 vyžaduje schopnost vyjádření rozkazu či zákazu a jeho ekvivalentů (54e). Další naznačené znalosti dle PCIC se týkají funkce infinitivu v souvýskytu se slovesy. V této kategorii se setkáváme se slovesy psychologickými (54f) dále se slovesy ovlivňování s infinitivem ve funkci nepřímého předmětu (*aconsejar, permitir*) (54g). Další užití sloves ovlivňování je s tranzitivními slovesy (54h) a s jmennými přísudky (54i). Následovně se v jazykových kategoriích dle PCIC setkáváme s opisnými slovesnými vazbami, konkrétně *modales (soler + infinitiv)* a *aspectuales (volver a, dejar de, ponerse a, estar a punto de + infinitiv)*. Dále, z pohledu formy se znovu setkáváme se substantivními větami s dvouargumentovými slovesy (54j) a nepřímými tázacími větami (54k). Následující znalosti, o kterých PCIC hovoří se týkají vět účelových (*finales*) se stejnými podměty (54l), časových (*temporales*) shoda podmětů – je zde zvláště typické použití *antes de, después de* a také *al + infinitiv* (54m), a nakonec příčinných (*causales*) (54n).

- (54) a. *decírselo*
 b. *Empiezo a entenderlo; Lo empiezo a entender.*
 c. *Conviene aprenderlo. *Lo conviene aprender.*
 d. *Le prohibieron ir a la fiesta; Le invitaron a ir a la fiesta.*
 e. *No fumar; Introducir un euro; Se prohíbe fumar; No se puede hacer fotos; No está permitido hablar con el conductor.*
 f. *Me da miedo hablar.*
 g. *El profesor aconseja estudiar más.*
 h. *Leer mejora vocabulario.* (sloveso leer jako podmět)
 i. *Es malo comer tanto.*
 j. *Leer te ayuda a mejorar el vocabulario.*
 k. *No sé si ir; No sé qué hacer.*
 l. *Me ha dado esto [él] para revisar [yo].*
 m. *Antes de [yo] salir, [yo] te llamo; Al llegar, lo vi.*
 n. *Lo hizo así por no saber otra manera.*

Další jazykovou skupinou je úroveň **B2**. Zde se poprvé setkáváme se složeným infinitivem (*haber comido*). Co se týče hodnoty samostatně použitého infinitivu, může fungovat jako imperativ s předložkou *a* (55a). Na úrovni větných členů může infinitiv figurovat jako jmenný přísudek (55b), předložkový předmět (55c), komplementy (55d) – jako přívlastky a doplnění. Další vyžadovanou znalostí je komplement slovesa (*parecer*) (54e). U opisných slovesných vazeb si student rozšíří znalosti o *modales* (konkrétně *deber de + infinitiv*) a *aspectuales* (konkrétně *ponerse a + infinitiv*). Substantivní věty se rozšiřují o znalosti užití infinitivu jako předložkového předmětu (55f) a infinitivu jako části přísudku (55g). Nově také přibývá znalost vztažných vět (55h). PCIC zvláště poukazuje na nemožnost nahradit vztažnou větu vysvětlovací (*explicativa*) (55i). Věty účelové je student schopen klást i na počáteční pozici (55j), chápe, se kterými slovesy (pohybu) je vyžadována předložka *a* (55k) a zná další předložková spojení pro vyjádření účelu (*a efectos de, con motivo de, con objetivo de, al objeto de + infinitiv*). Co se týče vět časových, přibývá znalost spojovacího výrazu *nada más* (55l).

- (55) a. ¡A comer!
 b. *Eso es bailar.*
 c. *Decidirse a ir.*
 d. *Este texto es difícil de leer.* (doplnění adjektiva); *Partidario de un cambio interesado en asistir.* (doplnění participia)
 e. *Los niños parecen estar cansados.*
 f. *Me niego a responder; El director me invitó a salir.*
 g. *Eso es bailar.*
 h. *Tengo un trabajo que hacer.*
 i. *Conoceré a la chica con la que casarme.* **Conoceré a la chica, con la que casarme.*
 j. *Para romper esta pared somos pocos.*
 k. *He venido a solucionar el problema.*
 l. *Nada más llegar, nos pusimos a comer.*

V kategorii **C1** se objevuje mnoho pro studenty nových znalostí. Ohledně formy nabývají znalosti schopnosti infinitivu vyjadřovat přítomnost v absolutních konstrukcích (56a), povinnost umístit určitý člen u substantivizovaných infinitivů (56b) a nepotřebnosti uvádět určitý člen, je-li substantivum srozumitelné (56c). V kategorii hodnot infinitivu roste

znalost nezávislého či samostatně stojícího infinitivu v modalizovaných výpovědích (56d) a substantivizovaných výpovědích (56e). Co se týče funkcí infinitivu, přibývá znalost jeho užití na úrovni větných členů (56f) a ve funkci doplňku (56g) (*complemento predicativo*). Opisné slovesné vazby se rozrůstají o další sérii aspektuálních odstínů (*llegar a, acabar por, no alcanzar a, echar a, echarse a, romper a + infinitiv*). Znalost vět realizovaných substantivem se rozrůstá o funkce komplementu substantiva či adjektiva (56h), funkce přímého předmětu se slovesy porozumění nebo komunikace (56i) a funkce předmětu přímého se slovesy příkazu či žádosti (56j). Vztažné věty přicházejí s nemožností užití určitého členu (56k). Účelové věty, jak již název napovídá, formulují parenteticky vyjádřený účel (56l). Časové věty na této jazykové úrovni dokáže student vytvářet s nexem *tras*. Nový nexus se objevuje u podmínkových vět (*en caso de + infinitiv*). Účinkové věty se vyskytují poprvé u úrovně C1 (*consecutivas*) (56m).

- (56) a. *Al llegar él, todos se callaron.*
 b. **florecer de las plantas*
 c. *el ser de otro país X ser de otro país*
 d. *Descansar / haber descansado tres meses; ¿Decirle yo lo que pienso? Ni loco.*
 e. *los deberes conyugales; el cantar de los pájaros; el cantar bien es una ventaja.*
 f. *El temor a perderte / El temor que te vayas.*
 g. *Lo vi bajar del autobús.*
 h. *la idea de marcharse; la idea de reunirnos; difícil de resolver*
 i. *Creí morirme. / Creí que me moría.; Dijo vivir en Zaragoza. / Dijo que vivía en Zaragoza.*
 j. *Pidió salir. / Pidió que saliera.*
 k. *Tengo UN problema que resolver. *Tengo EL problema que resolver.*
 l. *Yo, para viajar, me abstengo.*
 m. *Sabe tanto como para escribir un libro.*

Poslední úrovní je **C2**. Zde se setkáváme s užitím neurčitého členu se stylistickým příznakem (57a). Ohledně hodnot infinitivu použitého jako samostatná výpověď se objevuje znalost nezávislého členu se složeným infinitivem (57b) a substantivizovaný člen (57c). Co se týče funkcí infinitivu, na úrovni C2 již nezbývá, co by bylo možné dále specifikovat, tj.

student ovládá všechna použití infinitivu na všech možných syntaktických pozicích. Můžeme si všimnout rozšíření znalosti opisných slovesných vazeb (*haber de, acertar a, tardar en + infinitiv*) dále také složitějších struktur jako například (57d). Poté se znalosti ohledně formy zaměřují na věty účelové rozšiřující se o skupinu *a + infinitiv* (57e). Podmínkové věty se rozšiřují o kondicionál absolutní s infinitivem složeným a jednoduchým (57f) a spojení *ir a + infinitiv*.

(57) a. un despertar sin sosiego

b. ¡Haberte presentado!

c. *el esperar angustiosamente durante horas*

d. *Me es difícil recomendarle un libro bueno.*

e. *temas a tratar, problemas a resolver, cantidad a reducir*

f. *De haberlo imaginado, no te lo habría dicho.*

g. *Si no venimos, íbamos a quedar mal.*

3.4 Anotační struktura z hlediska případných chyb

Dle výše zmíněného PCIC a některých žákovských prací hodláme navrhnout následující anotaci z hlediska možných chyb, kterých se student může dopustit, zmíněné práce v úplném znění v příloze číslo 4. U některých žákovských prací je patrná inspirace z internetu, jelikož dané texty byly vytvořeny při online testování, proto mohou být v některých případech výsledky poněkud ovlivněny. Zaměříme se zejména na chyby po formální stránce jazyka, jelikož chyby lexikální, i když se jich student může dopustit v infinitivu, se příliš netýkají zmíněné problematiky.¹

- POZ_CLIT *chybná pozice klitik*
- CLIT_0 *chybějící klitika*
- NEX- *při spojení konjugovaného slovesa s infinitivem – chybějící nexus*
- NEX+ *při spojení konjugovaného slovesa s infinitivem – nexus přebývá*
- NEX_ERROR *při spojení konjugovaného slovesa s infinitivem – chybně užitý nexus*
- SUJ- *chyba týkající se podmětu s infinitivem – chybějící podmět*

¹ Lexikální chybou u infinitivu míníme chybný tvar infinitivu jako výsledek nesprávně osvojeného lexému.

- SUJ+ *chyba týkající se podmětu s infinitivem – přebytečně vyjádřený podmět*

Ve výše zmíněných žákovských pracích (příloha č. 4) se pokusím shrnout námi navržené anotace a použít je v praxi. Jedná se o studentské slohy různých jazykových úrovní, tedy je velice pravděpodobný výskyt mnoha různých chyb. Já se však zaměřím pouze na chyby v souvislosti s infinitivem (žlutě zvýrazněno), zvláště se zaměřím jak na použití navržených anotací z hlediska jazykového systému, tak z hlediska možných chyb.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo navrhnout anotační systém pro infinitivy ve španělštině pro účely lepší orientace analyzování dat z žakovských korpusů. Za tímto účelem bylo položeno stručné teoretické zázemí, které shrnuje několik pojetí dané problematiky infinitivů ve španělštině a také opisných slovesných vazeb, jež jsou v některých výkladech tak rozličné. Při psaní této práce jsem se opírala zejména o publikace Leonarda Gómeze Torrega – Gramática didáctica del español, Emilia Alarcose Lloracha – Gramática de la lengua española, Julia Borrega Nieta – Gramática de referencia para la enseñanza de español a Moderní gramatiku španělštiny od Valeria Báeze San José a kolektivu. Dále jsem zejména pro svou teoretickou část využila web Španělské královské akademie (RAE) konkrétně Nueva gramática de la lengua española a dále stránky Instituto Cervantes, které byly důležitým základem pro praktickou část.

V teoretické části jsme se nejdříve věnovali obecným otázkám problematiky infinitivu, vymezili jsme základní pojmy a představili i jiný úhel pohledu co se týče názvosloví. Již od samého počátku této práce bylo naším cílem poskytnout co nejkomplexnější přehled využití infinitivu v jazyce, což samo o sobě naznačuje široký záběr informací, jak je také možné vidět v úplném přehledu znalostí v PCIC. V části věnované syntaxi jsme se věnovali různým funkcím, které může infinitiv ve větě plnit. Dále jsme u slovesných perifrází pojících se s infinitivem vzali v potaz jak významové, tak i syntaktické hledisko výkladu. Jak je již podotknuto výše, k teoretickému základu jsme využili několik publikací. Každý z autorů pojímá problematiku opisných slovesných vazeb jinak, tedy jejich výklad se v publikacích velice liší, proto jsme představila různé pohledy autorů, kterými jsme se inspirovali. Teoretický rámeček výkladu uzavřela kapitola věnující se infinitivními vazbami pro vyjádření subordinace, tedy konstrukce tautosubjektové a heterosubjektové.

Praktická část byla zaměřena především na stručné shrnutí základních funkcí infinitivu a následnému návrhu anotačního systému. Po teoretickém shrnutí byla každé důležité funkci ve větě s infinitivem přiřazena zkratka. Konkrétně INF_S, INF_COMP, INF_IMP, INF_MOD, INF_ASPECT, INF_SUJ, IND_OD, INF_OI, INF_CR, INF_COMPSU, INF_COMPADJ, INF_FIN, INF_TEMP, INF_CAUS, INF_CONDIC, INF_CONS. Následně byla funkčnost tohoto anotačního návrhu ověřena na některých žakovských pracích, spolu s následujícím anotačním systémem z hlediska potenciálních chyb studentů španělského jazyka. Druhý anotační systém byl uveden po teoretické průpravě jazykových úrovní

dle Studijního plánu virtuálního centra Instituto Cervantes (Plan Curricular del Instituto Cervantes). Jednotlivé jazykové úrovně byly zkoumány pouze z pohledu znalostí, co se týče problematiky infinitivů. Z analýzy očekávaných znalostí pro každou jazykovou úroveň vyplývá, že nejvíce informací, v souvislosti s problematikou infinitivů student španělštiny nabývá v úrovni A2-B1. Naopak úroveň A1 a C2 je z hlediska nových znalostí o infinitivu poněkud strohá. Na základě poznatků, které poskytlo virtuální centrum Instituto Cervantes, byly navrženy možné chyby, kterých se studenti španělského jazyka mohou nejčastěji dopouštět a na jejich základě byla navržena anotační struktura.

Věříme, že předkládaná práce je solidním základem pro následné analýzy žákovských korpusů a poslouží tak budoucím výzkumům v oblasti akvizice.

RESUMEN

Este trabajo de fin de grado trata sobre el infinitivo, su función en la oración y las construcciones diferentes que pueden formar el infinitivo. La tesis está dividida en dos partes, en primer lugar, la parte teórica, en la que se construye la base teórica para la parte práctica. El objetivo de la parte práctica es, comprensible mente, la repetición de las formas impersonales del verbo y se especializa específicamente en el infinitivo y sus construcciones. En la parte práctica resumimos puntos importantes de la parte teórica y nos centramos en el objetivo de este trabajo que es diseñar un sistema de anotación para su uso posterior en el análisis de un posible programa de corpus lingüístico estudiantil. En el trabajo se añade una tabla con el resumen de los conocimientos requeridos sobre el infinitivo en diferentes niveles lingüísticos según el Plan Curricular del Instituto Cervantes (PCIC).

La parte teórica está especializada en explicar las formas no personales del verbo, sus semejanzas y diferencias, luego trata de la formación del infinitivo y sus funciones en la oración. Después hablamos de las perífrasis verbales, su significado en checo y los puntos de vista diferentes sobre las perífrasis verbales de los autores mencionados. Cada uno de los autores entiende el tema de manera diferente, por eso presentamos diferentes opiniones de los autores mencionados. La parte teórica finaliza con el capítulo dedicado a las oraciones infinitivas para expresar la subordinación - concretamente construcción tautosubjetiva y heretosubjetiva.

En la parte práctica están resumidos todos los conocimientos de la parte teórica muy brevemente. Más importante, nos centramos en la creación del sistema anotador, por lo tanto, bajo presentamos el sistema creado. Primero la forma del infinitivo, el infinitivo simple marcamos como INF_S e infinitivo compuesto INF_COMP. En el caso de infinitivo que funciona como parte de predicado compuesto hay dos anotaciones, INF_MOD indica infinitivos con verbos modales e INF_ASPECT indica infinitivo en perífrasis verbales. Desde el punto de vista de los infinitivos como partes de oración, creamos varias anotaciones INF_SUJ, INF_OD, INF_OI, INF_CR, INF_COMPSU, INF_COMPADJ. Y al final, varias construcciones infinitivas están marcadas como INF_FIN, INF_TEMP, INF_CAUS, INF_CONDIC, INF_CONS.

La segunda mitad de la parte práctica de este trabajo de grado se enfoca a los errores dentro del infinitivo. Mediante el Plan Curricular de Instituto Cervantes (PCIC) se analizan

todos los niveles lingüísticos (A1-C2). Por el análisis y la tabla en el adjunto, está claro que el avance más intenso ocurre entre los niveles A2 – B2. El nivel A1 no resulta ser tan significativo desde el punto de vista de los infinitivos, porque solo posible error que el estudiante puede hacer es un error lexical. A continuación, este trabajo presenta el sistema anotador de la perspectiva de los posibles errores que el estudiante de español puede cometer. Los errores que se relacionan con los clíticos, marcamos POZ_CLIT, CLIT_0. Continuamos con las anotaciones para los nexos que funcionan con el infinitivo – NEX+, NEX-, NEX_ERROR. Finalmente, marcamos los errores que se refieren al sujeto con el infinitivo SUJ+, SUJ-.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

ALARCOS LLORACH, Emilio: *Gramática de la lengua española*, Espasa, Madrid 1999.

BORREGO NIETO, Julio a kol.: *Gramática de referencia para la enseñanza de español*, Ediciones Universidad de Salamanca, Salamanca 2013.

BOSQUE, Ignacio - DEMONTE, Violeta (1999). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid, Espasa - Calpe.

ČERNÝ, Jiří: *Morfología española*, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2000.

RAE-ASALE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Madrid, Espasa - Calpe.

ŠEBESTA, Karel, Svatava ŠKODOVÁ (2012): *Čeština - cílový jazyk a korpusy*. Technická univerzita v Liberci.

VESELÁ, Jana, Jaroslav RESKA a David JAŠEK. *Čeština a španělština: srovnání syntaktických struktur: cvičebnice s klíčem*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004.

PCIC: Plan Curricular del Instituto Cervantes

GARCÍA GONZÁLEZ, Javier (1992): *Perífrasis verbales*, Sociedad General Española de Librería, Madrid 1992.

GILI GAYA, Samuel: *Curso superior de sintaxis española*, BIBLOGRAF S.A., Barcelona 2000.

GÓMEZ TORREGO, Leonardo: *Gramática didáctica del español*, Ediciones SM, Madrid 1997.

GÓMEZ TORREGO, Leonardo: *Perífrasis verbales*, ARCO/LIBROS, S.A., Madrid 1988.

KRÁLOVÁ, Jana a kol.: *Moderní gramatika španělštiny*, Fraus, Plzeň 1999.

TRUP, Ladislav: *Gramatika španielčiny I. Výslovnost, pravopis, morfológia*, Letra, Bratislava 1997.

ZAVADIL Bohumil. *Současný španělský jazyk, I-II*. Skripta FF UK. Praha: UK, 1995.

ZAVADIL, Bohumil a Petr ČERMÁK. *Mluvnice současné španělštiny: lingvisticky interpretační přístup*. Praha: Karolinum, 2010.

Internetové zdroje

LINGEA SLOVNÍK < <https://slovníky.lingea.cz> >

PCIC: Plan Curricular del Instituto Cervantes [en línea], [citované 2022-10-04].

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Banco de datos (CREA) [en línea]. Corpus de referencia del español actual. [citované 2022-10-04]

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Tabulka očekávaných znalostí týkajících se problematiky infinitivů na všech jazykových úrovních.

Příloha č. 2 - Klasifikace opisných slovesných vazeb – vlastní zpracování

Příloha č. 3 - Klasifikace opisných slovesných vazeb dle Borrega Nieta a kol.

Příloha č. 4 - Žákovské práce

Příloha č. 1 - Tabulka očekávaných znalostí týkajících se problematiky infinitivů na všech jazykových úrovních.

A1	A2	B1	B2	C1	C2
<p>Forma 9.4.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infinitivo simple en las tres conjugaciones 	<p>Forma</p> <ul style="list-style-type: none"> • El sujeto de los infinitivos <ul style="list-style-type: none"> - Sujeto indeterminado inespecífico <i>Hay que hacer estos ejercicios.</i> • Atenuación del papel del hablante o del oyente Desplazamiento pronominal de la 1ra persona <ul style="list-style-type: none"> - <i>A estructuras con valor impersonal</i> Con <i>se</i>, para minimalizar la amenaza a la propia imagen del hablante <i>¿Se puede?</i> 	<p>Forma</p> <ul style="list-style-type: none"> • El sujeto de los infinitivos Sujeto táctico: control ejercido por el sujeto <i>Yo quiero ver una película</i> • Colocación de los pronombres personales (enclíticos) <i>Decírselo</i> 	<p>Forma</p> <ul style="list-style-type: none"> • El sujeto de los infinitivos: <ul style="list-style-type: none"> - Sujeto táctico: control ejercido por el OD <i>El profesor recomendó al estudiante trabajar más.</i> - Verbos como parecer <i>Ella parece tener razón.</i> <i>Parece que ella no tiene razón.</i> <p>[El Caribe] Tendencia al orden SVO (anteposición del sujeto pronominal) en construcciones de infinitivo <i>al yo decir, con ella volver, sin tú querer</i></p>		<p>Forma</p> <ul style="list-style-type: none"> • El sujeto de los infinitivos: <ul style="list-style-type: none"> - Sujeto táctico: control ejercido por el OI <i>Me es difícil [yo] recomendarle un libro bueno.</i>

	<p><i>¿Se puede pasar?</i></p> <p>Con hay, para minimalizar la fuerza ilocutiva del acto (orden o recriminación)</p> <p><i>Hay que estudiar más</i></p> <p><i>Hay que llevar corbata</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Colocación de los pronombres personales de OD / OI (enclíticos) <ul style="list-style-type: none"> <i>Puedes usarla.</i> <i>Hay que darle el libro.</i> <p>Posición de los clíticos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enclisis y procinsis: formas flexionadas, imperativo y formas no personales. llo escribo / escríbelo / escribirlo / escribiéndolo - Alternancia en la posición del pronombre en las perífrasis más habituales. 	<p>7.1.5.</p> <p>Combinación de los pronombres átonos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Los clíticos de OI y OD deben aparecer juntos si el de OI está seleccionado por un verbo que ha seleccionado otro de OD. <i>Voy a decírselo.</i> <i>/Se lo voy a decir. /</i> <i>*Le voy a decirlo. /</i> <i>*Lo voy a decirle.</i> - Restricciones: siempre enclíticos <i>escribesela</i> <i>escribírselo</i> <i>escribiéndoselo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • El infinitivo compuesto. Valor perfectivo. <i>El profesor le regañó por no haber estudiado.</i> 		
--	---	--	---	--	--

Voy a verlo. / Lo voy a ver.

Enclítico obligatorio con *hay que*.

Lo hay que hacer.

- Alternancia con verbos modales: *poder, soler.*
Puedo hacerlo. / Lo puedo hacer.

Posición de los clíticos

- Alternancia en la posición del pronombre en las perífrasis más habituales.
Voy a escribir le una carta. / Le voy a escribir una carta.

Valores / significado

- Significado de experimentante semántico, pero no sujeto gramatical, con verbos como *interesar, encantar.*

Valores / significado	Valores / significado	Valores / significado	Valores / significado	Valores / significado	Valores / significado
<p>Valor verbal Independiente, fragmentario, como respuesta a una pregunta sin preposición</p> <p><i>¿Que haces?</i></p> <p><i>Estudiar</i></p> <p>En subordinadas sustantivas, en función de sujeto y de OD.</p> <p><i>Estudiar español es divertido.</i></p> <p><i>Me gusta estudiar español.</i></p> <p><i>Quiero ir a España.</i></p>	<p>Valor verbal</p> <ul style="list-style-type: none"> - En subordinadas sustantivas, en función de sujeto con verbos psicológicos inacusativos <p><i>Le encanta ir al cine</i></p> <p>15.1.1</p> <p>En oraciones subordinadas sustantivas de infinitivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - En función de sujeto <p>Con verbos psicológicos inacusativos.</p> <p>Preferencia por posición postverbal del infinitivo.</p> <p><i>Le encanta ir al cine. / Ir al cine le encanta</i> [selección de experimentador (+ humano) en función de OI]</p>	<p>Valor verbal Independiente: Infinitivos imperativos con valor generalizador</p> <p><i>No fumar. (en carteles)</i></p> <p><i>Introducir 1 euro en la ranura y apretar el botón (en textos con instrucciones)</i></p> <p>4.11</p> <p>VERBO PROHIBIR</p> <p>Se prohíbe + SN / inf. / que...</p> <p><i>Se prohíbe fumar.</i></p> <p>No (se) puede + inf.</p> <p><i>No se pueden hacer fotografías en el interior del museo.</i></p> <p><i>No puedes entrar ahí.</i></p> <p>No debes + inf.</p> <p><i>No debes hacer eso.</i></p>	<p>Valor verbal Independiente: fragmentario, como respuesta a una pregunta con preposición.</p> <p><i>¿Te ayudo?</i></p> <p><i>Sí, con este ejercicio.</i></p> <p>Independiente: infinitivos imperativos con <i>a</i>.</p> <p><i>A comer.</i></p> <p>4.2.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infinitivo con <i>a</i>, con valor de mandato general <p><i>¡A callar!</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • En subordinadas sustantivas en función de complemento preposicional y atributo. <p><i>El director me invitó a salir de la sala.</i></p> <p><i>Eso es bailar.</i></p>	<p>Valor verbal Independiente: modalizados</p> <p><i>¡Descansar / haber descansado tres meses!</i></p> <p><i>¡Qué suerte!</i> [exclamativo]</p> <p><i>¿Decirle yo lo que pienso? Ni loco</i> [interrogativo].</p> <p>En subordinadas sustantivas, en función de complemento de nombre o de adjetivo.</p> <p><i>su deseo de marcharse / deseo de verte</i></p> <p>15.1.1.</p> <p>En subordinadas sustantivas, el infinitivo tiene función de OD –</p>	<p>Valor verbal Independiente: infinitivo compuesto</p> <p><i>¡Haberte presentado tú antes!</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valor nominal - Posibilidad de las oraciones de infinitivo de ir precedidas por el artículo factivo <p><i>el esperar angustiosamente durante horas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Infinitivo en lugar de 2.ª persona del imperativo plural. Registros coloquiales. <p><i>Perdonarme, por favor. Seguir todo recto.</i></p>

<p>15.1.1. Oraciones sustantivas</p> <p>En función de sujeto</p> <ul style="list-style-type: none"> - con el verbo ser <i>Hablar español es útil.</i> - con el verbo gustar <i>Me gusta estudiar español.</i> <p><i>(me gusta + inf.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - En función de OD Con verbos de actividad mental transitivos de un solo complemento, del tipo querer. <i>Quiero ir a España.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - En función de complemento de régimen Con verbos de dos argumentos. <i>Aprendo a hablar.</i> - En subordinadas adverbiales temporales, introducidas por <i>antes de, después de.</i> <i>Siempre bebo un vaso de leche antes de acostarme</i> <p>15.3.1.</p> <p>Oraciones subordinadas adverbiales – TEMPORALES:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anterioridad Introducidas por <i>antes de</i> con infinitivo. Correferencialidad de los sujetos. Interpretación factual. 	<p>Está prohibido + inf. <i>Está prohibido dar de comer a los animales.</i></p> <p>No está permitido + inf. <i>No está permitido hablar con el conductor.</i></p> <p>No + inf. <i>No tocar.</i></p> <p>En subordinadas sustantivas, con verbos que seleccionan dos argumentos <i>Andar le ayuda a adelgazar.</i></p> <p>15.1.1. oraciones subordinadas sustantivas</p> <p>En oraciones subordinadas sustantivas de infinitivo:</p> <p>En función de sujeto Con verbos transitivos que seleccionan dos argumentos: <i>animar, ayudar, invitar</i></p>	<p>15.1. Oraciones subordinadas sustantivas</p> <p>Oraciones subordinadas sustantivas de infinitivo</p> <p>En función de complemento preposicional, con verbos que seleccionan uno o dos complementos.</p> <p><i>Me niego a responder [un complemento].</i> <i>El director me invitó a salir de la sala [dos complementos]</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - con algunos verbos de entendimiento y de lengua: alternancia entre infinitivo y verbo conjugado. <i>Creí morirme. / Creí que me moría.</i> <i>Dijo vivir en Zaragoza. / Dijo que vivía en Zaragoza.</i> - con verbos de ruego y petición transitivos, de dos argumentos como complementos, que tienen dos interpretaciones (con verbo flexionado y con verbo no flexionado): <i>pedir, suplicar...</i> <i>Pidió salir. / Pidió que saliera.</i> <p>EXCEPCIONES: Rogó al público guardar calma. / Rogó al público que guarda calma.</p> <p>Otra función de infinitivo en subordinadas sustantivas que en función</p>	
---	---	---	--	--	--

<p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARTADOS:</p> <p>infinitivo como complemento: <i>la hora de comer</i> (10.2)</p>	<p><i>Me lavo [yo] los dientes antes de [yo] acostarme.</i></p> <p>Posterioridad</p> <p>Introducidas por después de Con infinitivo. Correferencialidad de los sujetos. Interpretación factual <i>A veces [yo] doy un paseo después de [yo] cenar.</i></p> <p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARADOS:</p> <p>12.1</p> <p>Perfrasis aspectuales de infinitivo <i>ir a</i> [incoativas] <i>acabar de</i> [perfectivas] <i>empezar a</i> [ingresivas] <i>volver a</i> [reiterativas]</p> <p>Perfrasis modales de infinitivo <i>poder</i> [con verbo modal] <i>tener que, hay que</i> [obligativas] [Panamá, Ecuador, Bolivia] <i>saber</i> + infinitivo con valor de <i>soler</i> + infinitivo</p> <p>15.3.5. Finales</p>	<p><i>Leer te ayuda a mejorar el vocabulario</i> [interpretación referencial con especificación del destinatario].</p> <p><i>Leer ayuda a mejorar el vocabulario</i> [interpretación genérica sin especificación del destinatario].</p> <ul style="list-style-type: none"> - Con locuciones que forman predicados psicológicos con OI <i>Me da miedo hablar.</i> - Con atributos que seleccionan una oración de infinitivo <i>Es malo comer tanto.</i> - Con verbos transitivos de valor causativo y sujeto preverbal de significado genérico <i>Leer mejora el vocabulario.</i> 	<p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARADOS:</p> <p>12.2 Complementos</p> <p>12.2.1. Atributo En función de atributo con valor de identificación.</p> <p><i>Eso es bailar.</i></p> <p>12.2.5. Complemento preposicional regido</p> <p>Con verbos seguidos de infinitivo <i>decidirse a ir</i></p>	<p>de complemento del nombre, con nombres de verbales son seguidos de la preposición <i>de</i>.</p> <p><i>el deseo de volver.</i> Con nombres no de verbales seguidos de la preposición <i>de</i>.</p> <p><i>La idea de habernos reunido</i></p> <p>Además, infinitivos en subordinadas sustantivas funcionan como complemento de un adjetivo o de un participio con régimen preposicional.</p> <p><i>difícil de resolver, decidido a contarlo</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - En subordinadas relativas. Restricciones: antecedente 	<p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARADOS:</p> <p>3.2. art. indefinido</p> <p>Valor sustantivador</p> <p>Delante de infinitivo con complementos modificadores (a menudo con valor estilístico) <i>un despertar sin sosiego</i></p>
---	--	---	---	--	---

	<p>Tipos</p> <p>Integradas en infinitivo <i>Traigo esta caja para guardar la ropa.</i></p> <p>Valores / significado</p> <p>Objetivo: característica</p> <p>Con infinitivo, como modificador de un SN <i>comida para levar</i></p> <p>Nexos y conectores finales</p> <p><i>Para + infinitivo</i></p> <p>Detrás de la principal <i>Estudio español para trabajar en México. / Para trabajar en México estudio español.</i></p>	<p>En función de OD</p> <p>Con verbos de influencia transitivos de dos argumentos como complementos, excepto los verbos de ruego y petición <i>aconsejar, permitir, prohibir...</i></p> <p><i>El profesor aconseja estudiar más</i> [interpretación genérica sin especificación del destinatario].</p> <p><i>El profesor le aconseja estudiar más</i> [interpretación referencial con especificación del destinatario].</p> <ul style="list-style-type: none"> - En subordinadas interrogativas indirectas. <i>No sé si ir.</i> <i>No sé qué hacer</i> 	<p>7.2. Los relativos</p> <p>Restricciones con antecedente expreso: compatibilidad del infinitivo en las especificativas. Incompatibilidad en las explicativas <i>Conoceré a la chica con la que casarme. / *Conoceré a la chica, con la que casarme.</i></p> <p>11.2. Complementos y modificadores</p> <p>Complementos nominales introducidos por preposición <i>Este texto es difícil de leer. / Es difícil leer este texto.</i></p> <p>Adjetivos deverbales o participios <i>partidario de un cambio</i></p> <p>Complementos oracionales introducidos por preposición</p> <p>En infinitivo <i>interesado en asistir</i></p>	<p>nominal indefinido. <i>Tengo un problema que resolver. / *Tengo el problema que resolver.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Valor nominal <i>los deberes conyugales</i> [recategorización plena] <i>el cantar de los pájaros</i> [recategorización plena] <i>El cantar bien es una ventaja</i> [sin recategorización plena] 	<p>12.1. Núcleo del sintagma verbal</p> <p>Perífrasis verbales</p> <p>Perífrasis modales de infinitivo <i>haber de</i> [obligativas] <i>acertar a, tardar en</i></p>
--	--	---	--	--	--

<p>15.3.5. Finales</p> <p>Tipos</p> <p>Integradas en infinitivo <i>Tengo un libro para aprender español.</i></p> <p>Valores / significado</p> <p>Objetivo: utilidad</p> <p>Sujeto agentivo con infinitivo <i>Estudio español para trabajar en México.</i></p> <p>Sujeto no agentivo con infinitivo <i>El boli s para escribir.</i></p> <p>Nexos y conectores finales</p> <p><i>Para + infinitivo</i> <i>Este libro es ara aprender español.</i></p>		<p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARTADOS:</p> <p>7.1.1. Pronombre sujeto</p> <p>Presencia / ausencia</p> <p>Ausencia en proposiciones de infinitivo cuando el sujeto de infinitivo coincide con algún argumento de la oración superior <i>Él quiere ir</i> [coincidencia con el sujeto]. <i>Le prohibieron ir a la fiesta</i> [coincidencia con el OI]. <i>La invitaron a ir a la fiesta</i> [coincidencia con el OD].</p>	<p>12.1 Núcleo del sintagma verbal</p> <p>Perífrasis verbales</p> <p>Perífrasis modales de infinitivo <i>deber de</i> [dubitativas]</p> <p>Perífrasis aspectuales de infinitivo <i>ponerse a</i> [ingresivas]</p> <p>Verbos copulativos</p> <p>Variantes sintácticas con el verbo <i>parecer</i> Con sujeto y oración de infinitivo <i>Los niños parecen estar cansados.</i></p>	<p>MENCIÓN DE INFINITIVOS EN OTROS APARTADOS:</p> <p>3.1. Artículo definido</p> <p>Con infinitivo. Opcional cuando se sobrentiende el sustantivo hecho. Presencia obligada ante infinitivos sustantivados <i>el ser de otro país / ser de otro país</i> <i>*florecer de las plantas</i></p> <p>7.1.1. Pronombre de sujeto</p> <p>Presencia en construcciones absolutas de infinitivo y gerundio <i>Al llegar él, todos se callaron</i></p>	
--	--	--	---	---	--

7.1.2. Pronombres átonos de OD

Posición

Enclisis y proclisis:
alternancia con la
mayoría de las perífrasis
de infinitivo y de
gerundio

*Empiezo a
entenderlo. / Lo empiezo
a entender.*

Restricciones: siempre
enclíticos

El pronombre OD es
complemento solo del
infinitivo

*Conviene aprenderlo. /
Lo conviene aprender.

Verbos factivos:
lamentar, sentir

10.2. Complementos y
modificadores

Modificadores
oracionales
Completiva / sustantiva
introducida por
proposición en infinitivo
o con verbo conjugado:
selección de indicativo o
subjuntivo: *El temor a
perderte. / El temor de
que te vayas.*

12.1. Núcleo del
sintagma verbal

Perífrasis verbales

Perífrasis aspectuales de
infinitivo
*llegar a, acabar por, no
alcanzar a [perfectivas]
echar a, echarse a,
romper a [inceptivas]*

**Te siento molestar.*

Impersonales

**Lo parece entender.*

12.1 El núcleo del sintagma verbal

Perífrasis verbales

Aspectos formales: identificación de las perífrasis verbales (conmutación por otros elementos, transformación en interrogativa, selección de los complementos del verbo no conjugado)

*Deseo viajar por todo el mundo. ¿Qué deseo? / Lo deseo. Tengo que viajar por todo el mundo. *¿Qué tengo? / *Lo tengo.*

12.2.6. Complemento predicativo

Oraciones subordinadas que pueden funcionar como complemento predicativo .

De infinitivo

La vi bajar del autobús [predicativa del OD].

15.3.1. Temporales

Anterioridad

Introducidas por antes de

Con infinitivo.

Interpretación contrafactual

Se fue antes de gritar a alguien [irrealización total de la acción en infinitivo].

Antes de volver con él voy a la Luna [situación en orden de

		<p>Perífrasis modales de infinitivo <i>soler</i> [con verbo modal]</p> <p>Perífrasis aspectuales de infinitivo <i>volver a</i> [reiterativas] <i>dejar de</i> [perfectivas] <i>ponerse a</i> [ingresivas] <i>estar a punto de</i> [incoativas]</p> <p>15.3.1. Temporales</p> <p>Anterioridad</p> <p>Introducidas por antes de</p> <p>Con infinitivo.</p> <p>Correferencialidad de los sujetos. Interpretación no factua</p> <p><i>Antes de [yo] salir, [yo] te llamo.</i></p> <p>Posterioridad</p>	<p>15.3.1. Temporales</p> <p>Posterioridad</p> <p>Introducidas por <i>nada más</i></p> <p>Con infinitivo. Inmediatez de la acción posterior a la primera. Referencia de los sujetos: correferencia o referencia disjunta</p> <p><i>Nada más llegar, nos pusimos a comer.</i></p>	<p>preferencia de dos hechos interpretados negativamente].</p> <p><i>Antes de sacar el carné de conducir me saldrán canas</i> [situación en orden de verosimilitud de hechos interpretados como extraños o lejanos].</p>	
--	--	---	---	--	--

Introducidas por *después de*

Con infinitivo.

Correferencialidad de los sujetos. Interpretación no factual

Después de [yo] comer, [yo] la llamo.

Simultaneidad

Introducidas por *al* + infinitivo

Neutralización con *cuando* con verbo finito. Correferencialidad de los sujetos

Al llegar, lo vi [= Cuando llegué lo vi].

15.3.4. Causales

Nexos y conectores de causalidad

Por (+ infinitivo)

En causales del enunciado

Lo hizo así por no saber otra manera.

15.3.5 Finales

Nexos y conectores finales

Para + infinitivo

Me ha dado [él] esto para revisar [yo] [referencia disjunta].

15.3.5 Finales

Nexos y conectores finales

Para + infinitivo

En posición inicial

Para romper esta pared somos pocos.

A (que)

Con infinitivo

He venido a solucionar el problema.

Expresiones que funcionan como locuciones finales: *a efectos de* + infinitivo, *con motivo de (que)*, *con (el) objeto de (que)*, *al objeto de* + infinitivo...

Le escribo a efectos de obtener una respuesta definitiva.

Příloha č.2 – **Klasifikace opisných slovesných vazeb – vlastní zpracování**

SKPINA VAZEB	VAZBA
INGRESIVNÍ SLOVESNÉ OPISNÉ VAZBY	<p><i>Ir a + inf.</i></p> <p><i>Estar a punto de + inf.</i></p> <p><i>Estar para + inf.</i></p> <p><i>Estar por + inf.</i></p>
INCHOATIVNÍ OPISNÉ SLOVESNÉ VAZBY	<p><i>Pasar a + inf.</i></p> <p><i>Echar a + inf.</i></p> <p><i>Estar al + inf.</i></p> <p><i>Empezar a + inf.</i></p> <p><i>Comenzar a + inf.</i></p> <p><i>Ponerse a + inf.</i></p> <p><i>Romper a + inf.</i></p> <p><i>Meterse a + inf.</i></p> <p><i>Empezar por + inf.</i></p> <p><i>Comenzar por + inf.</i></p>

Příloha č. 3 – **Klasifikace opisných slovesných vazeb dle Borrega Nieta a kol.**

SKUPINA VAZEB	VAZBA
PERÍFRASIS DE PREPARACIÓN	<p><i>Ir a + inf. Estar por + inf. Estar a punto de + inf.</i></p> <p><i>Estar al + inf. Estar para + inf.</i></p>
PERÍFRASIS DE COMIENZO	<p><i>Comenzar a + inf. Empezar a + inf. Ponerse a + inf.</i></p> <p><i>Dar por + inf. Meter(se) a + inf. Liarse a + inf. Pasar a + inf.</i></p> <p><i>Echar(se) a + inf. Romper a + inf. Empezar por + inf.</i></p>
PERÍFRASIS DE DURACIÓN O DESAROLLO	<p><i>Soler + inf. Volver + inf.</i></p>
PERÍFRASIS DE TÉRMINO	<p><i>Acabar / terminar de + inf. Dejar de + inf. Parar de + inf.</i></p> <p><i>Tardar en + inf. Venir a + inf. Llegar a + inf.</i></p> <p><i>Acabar / terminar por + inf.</i></p>

Příloha č. 4 – Žákovské práce

A2+, CZ, student historie.

Ahora **voy a escribir**^{FUTURO PERIFRÁSTICO} de mi viaje a la Escandinavia. Lo ocurrió hace dos años en verano. Me **gusta recordar**^{INF_SUJ} ese viaje. En mi aventura visité tres países un total. Dinamarca, Noruega y Holanda. Viajaba por todos los medios de transporte. Pero la mayoría a pie.

El primero destino **fuen Copenhague**. La capital de Dinamarca. El viaje desde Praga tomó 780 kilómetros y duró 10 horas en autobús. Me **gusta viajar** en autobús, porque **me encanta observar** el paisaje. Viajaría en ferry también desde Rostock al sur de Dinamarca.

Copenhague estaba realmente hermosa **i** romántica. Mi monumento favorito allí estuve La Sirenita. Es una escultura **inspirada** en el cuento de hadas de Hans Christian Andersen. **Además de hacer turismo**, **visté** la cervecería Carlsberg y los bares locales. Y no solo lo pasé bien, sino que hice nuevos amigos también. Uno de ellos después viajaba conmigo. Y esa es la razón principal por la que me gustaba **Copenhague**.

A2+, CZ

Disculpe que no te haya escri**vido** desde hace mucho tiempo, per**ó** las circun**stancias** en las **cuales** me encontraba no me **han permitido de hacer**^{NEX_ERROR} lo que habría querido. No te preocupes, ahora todo va muy bien, **tuvo solamente que buscar**^{INF_ASPECT (TENER QUE + INF)} un nuevo trabajo.

Soy **un** asistente de una línea para **los** clientes **insotisfados** e irritados que **grítan a mí** cuando un producto está roto o cuando hay un otro problema que les complica la vida. Mis **compañeros**? Inexistentes! Trabajo **practicámente** de **dónde** quiero, de un bar, de un café, de casa etc, **porqué** necesito solo un móvil y un ordenador portatil.

Por ahora no está mal, está relativamente bien pagado (visto el poquísimo esfuerzo que este trabajo requiere) y el horario también está **flexible**, per**ó** espero que no tarde mucho que yo encuentre una **oportunidad de cambiar**^{INF_COMPADJ} trabajo por uno mejor y con una mayor perspectiva.

¿Y tú, qué tal? ¡Espero **a** tu respuesta!

Saludos de la Republica Checa

B2

Para empezar^{LEX_KON}, **querría decir**^{INF_MOD} que el toro es solo una víctima de la gente que tengan buen tiempo mientras que él sufre. Como he leído el toro está encerrado solo en la oscuridad y **derepente** está en el centro de un círculo lleno de luz y de los gritos y está más que claro que tiene miedo y que se asuste y por eso está corriendo desorientado y busca por donde **podría huir**^{INF_ASPECT} y como no ve nada sigue corriendo y se pone más estresado.

También hay que decir que la tradición es cuestión de la cultura y de la historia de **una país**. Lo respeto mucho y no cambiaría **nada sino**, que el toro no sufriera. **Es decir**,^{LEX_KON} que hay **manera de mantener**^{INF_COMPADJ} esta tradición como un espectáculo que trae tanta gente. Creo que un torero **puede bacilar(?)** y **mezclar** arte y baile con la „virilidad“ junto con un toro pero seguramente no es necesario que el toro durante la corrida sienta dolor y sufra tanto. Lo bueno es que gracias a esta tradición **puede subir** la economía desde un punto de vista turístico por el contrario lo malo es el maltrato de los toros durante el **espectáculo**. Desde mi punto de vista la cultura de **tauromaquía** es algo que **hay que respetar**^{INF_ASPECT} pero junto con los derechos de animales.

B1

El problema de la tauromaquia es probablemente un aspecto más controversial de la cultura española. Para los aficionados, la tauromaquia es una mezcla del arte y deporte que **debemos considerar**^{INF_ASPECT} como una manifestación **del poder**^{SUBSTANTIVIZOVANÝ INF.} de nuestra **especia**. En términos más concretos, las fiestas de los toros son una parte esencial de la cultura **del región** Ibérico. Mientras tanto, los **advisarios** de tauromaquia critican el deporte fuertemente, diciendo que es una práctica antigua y cruel y que es una tradición que **debamos dejar**^{INF_ASPECT} en el pasado. Es verdad que estas fiestas han sido una parte de la cultura española desde la Edad Media. Asimismo, entiendo que **es importante cultivar**^{INF_SUJ} los aspectos antiguos de nuestras culturas europeas para que no perdamos **los** costumbres de nuestros padres. Pero no **podríamos olvidar**^{INF_ASPECT} que es una tradición muy violenta. Sin embargo, los visitantes de las fiestas ven solamente el toro feroz y olvidan o ignoran que pasa tras el escenario – que los animales viven en circunstancias estresantes, **es decir**^{LEX_KON} en cautividad.

Hoy por hoy, las fiestas no son prohibidas, aunque el debate sobre ellas probablemente no **vaya a acabar**^{PEFRASTCKÉ FUTURUM}. **Tenemos que preguntar**^{INF_ASPECT}: ¿**paertenecen** estas fiestas el mundo globalizado?

Esto **el es** problema para mí: desde el punto de vista de los **torros** no creo que la tauromaquia sea una experiencia agradable. De hecho, estoy segura el deporte **trangriosa** los límites de los derechos animales. **Hay que tener**^{INF_ASPECT} en cuenta **que si** los perros o gatos estuvieran sometidos a estas circunstancias estresantes, todos los espectadores probablemente **proterstarían** fuertemente.

Sin obstante, nos vemos los toros como bichos horrorosos y por eso no nos molesta tanto.

Para resumir^{LEX_KON}, estoy de acuerdo con las personas que critican al deporte. Entiendo que la tauromaquia se considera como una tradición muy importante, pero al mismo tiempo no opino que **debamos mantener**^{INF_ASPECT} todas las tradiciones que nuestros antecedentes inventaron.

Me encantaría muchísimo^{VERBO PSEUDOIMPERSONAL} **vivir** **un período** de tiempo fuera de mi país. El verano pasado pasé tres meses en España, trabajando en un hotel cerca de la playa, y eso era una experiencia maravillosa. **Quisiera repetirla e intentar**^{INF_MOD} ir al extranjero otra vez en el futuro. Como fue la primera vez que estaba sin nadie en un lugar desconocido sin **sin** familia y amigos, me sentía sola, así **que si** tuviera **la oportunidad vivir**^{INF_COMPUSU, NEX_ERROR} alguna vez en el extranjero, iría con **alguna mi amiga** o con mi novio. Lo mejor para mí, como estudio español e inglés, sería España o Inglaterra. Cuando era pequeña, pensaba que me casara con un extranjero y nos **trasladaramos** a su país. Pero ahora estoy segura que **no podría vivir**^{INF_MOD} toda la vida fuera de la república Checa. **Ma gustaría tanto estudiar**^{VERB. PSEUDOIMPERS.} por ejemplo, o trabajar **unos par** de meses y después volvería a mi país. Posiblemente, en el extranjero, **podría vivir**^{INF_MOD} en un piso alquilado y trabajar en un cafetería o restaurante, así que estaría en compañía de mucha agente y practicaría el idioma. Probablemente, echaría de menos a mi familia, pero estaríamos en contacto y nos **podríamos visitar**^{INF_MOD} alguna vez. Quizás **elegiera** un país donde hace calor dado que no me encantan inviernos largos. Si realmente **decidiera a abandonarlo**^{NEX_ERROR} aquí, esperararía que todo fuera bien y yo pasaría un tiempo maravilloso.